

BĖGANTI REIKALAI

ČIKAGOS "Sandara" pastebi, kad lenkų valdžiai įvyko didelių pasikeitimų. Sako, įėjo žmonės, kurie daugiau rūpinasi badaujančių kaimiečių reikalais ir turi geresnes aklas. Ministrų pirmininku tapo Koscialkoskis, kuris pritraukė ukrainiečius ir pasižadėjo dalinti didžiulus dvarus.

Opozicija nuolat prikaščiavo, kad Lenkijos užsienio politika nėra tikusi. Su kaimynais santykiai pablogėjo. Nebuvo daroma pastangų susitaikyti su lietuviais ir čekais. Lenkų valdžia vietoj ginti savo reikalus, akla pasidavė Berlyno įtakai. Iš to matome, kad jau ir Varšuvos ponai pradeda kitaip galvoti.

VASINGTONAS. — The Pan-American oru susisiekiama kompanija, tai yra tarpe Suv. Valstijų ir Pietų Amerikos, dabar jau įsteigia oro liniją tarpe Suv. Valstijų ir Kinijos. Maksimumas padaryta iki 800 svarų siuntinių, už kuriuos bus mokama po \$2. už mylią. Išskaitliuojama, kad viena Trans-Pacifiko pervažė lešuos iki \$17,200. Už vieno laiško persiuntimą iš čia į Kiniją ims 50 centų.

DANCIGAS. — Sulig lenkų pareikalavimo 1000 nacių žandarmerijos buvo atstatyta nuo tarnystos Dancigo mieste. Tas buvo atlikta viena del miesto sąmatų sumažinimo, o antra, del grėšiančio pavojaus Dancigo miestui iš vokiečių pusės.

PARYŽIUS, spalio 21. — Neatsižvelgiant į visas Tautų Lygos kalbas link ginklų gabenimo Etiopijon, prancuzai dar pataikauja Italijai ir ginklų neparaduoda del etiopų.

PRAGA, Čekoslovakijoj. — Viena iš Čekoslovakų batų firma atsikreipė į Suv. Valstijų komercijos departamentą del 2 milijonų keturkampių metrų skuros užsakymo (metras — 39 suvirš coliai).

SEVASTOPOLIS, S.T.S.R. — Čia buvo pasmerktas miriop žymus raudonosios armijos vadas Sergejus Muliarinokas, kurio komanda buvo nugalėtas baltųjų vadas gen. Vrangelis. Teismas surado jį kaltu už išdavystę baltiesiems 10 karo vadų. Nors Sergejus ir sakęs teisme, kad jis tą padarė su tikslu, kad pasprukt iš baltvardiečių nagų ir paskui grįžt prie raudonųjų, tačiau tas jo pasiteisinimas neįtikino teismo.

Sovietų Piliiečius Areštuoja Mandžiurijoje

Maskva, spalio 23. — Iš čia pranešama, kad Sovietų piliiečiai Mandžiurijoj areštuojami ir kalinami. Visokie aukšti valdininkai kaip bankų oficialai ir Harbino laikraščio Rytų Naujienos redaktoriai areštuojami ir žiauriai kutavojami. Sakoma, kad tai daroma iš Japonijos pusės, kad išprovokot karą su Sovietais.

Žalios Mėsos Puota Del 20,000 Kariauninkų

Addis Ababa, spalio 22. — Čia buvo užmušta 320 karvių ir žalia raudona šviežyna buvo išdalyta imperatoriaus Haile Selassie puotoje del 20,000 kariauninkų. Nors ir pats imperatorius dalyvavo toje puotoje, tačiau žalios šviežienos netik kad nevalgė, bet dargi ir neragavo.

Po puotos karininkai susigrupavę į grupes pasveikino savo imperatorių išreikšdami jam ištikimybę ir norą eiti į frontą prieš italus. Jie išžygiavo frontan po Dedžamačo Abbera Damto vadovystė.

Anglai Įsakė Italams į 24 Val. Ištraukt Savo Karo Transportą

Londonas, spalio 21. — Anglų vyriausybė įsakė italams, kad jie į 24 val. ištraukt iš anglų prieklaukų visus karinius laivus, pasilimant tik tiek prekių, kad užtektų iki pasieks artimiausią uosta. Tą ultimatumą anglai remia savo neutralitetu, nustatytu 1907 metais Hagos Konvencijoje, kuri draudžia Italijai naudotis anglų prieklaukomis gabenamuniciją, maista ar kariuomenę del karo su Etiopija.

No. 43-čias Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS., 26-tą SPALIO (OCTOBER) 1935 M. Kaina 5 Centai VOL. XVII

Prancuzija su Anglija Susitarė Veikt Bendrai Prieš Italus ir Prieš Vokiečius, Jeigu Pastarieji Bandytų Juos Užpult

PARYŽIUS, spalio 23. — Premieras Laval pareiškė Užrubežinių Reikalų Buto nariams, kad Prancuzija su Anglija pasirašė ir už antspaudavo militariškos sutarties Sąjungą, panašiai į buvusią pirm pasaulinio karo. Laval pareiškė, kad jeigu kada nors vokiečiai pultų prancuzus, arba bandytų su paiega užpult Austriją ir ją paiegos budu prijungt prie Vokietijos, tai anglai ateis jiems į talką.

Iš kitos pusės tokį pat pasižadėjimą padarė prancuzai jei kada anglos kas pultų. Jie sutiko remt anglos prieš italus Viduržeminėse jurose ir vykdyt Tautų Lygos nustatytą Sankciją. Jau dabar Prancuzai iš Toulon prieklaukos išsiuntė savo laivyną į Viduržemines juras, kad palaikyt anglų pusę. Apart kariškų laivų išplaukė ir 20 povandeninių laivų. Laval savo kalboje prieš buto atstovus pasižadėjo jau daugiau nedaryt jokių kitų militariškų sutarčių iki jis bus premieru.

Mat, paskutiniu laiku Hitleris pradėjo savo armijos perorganizavimą sulig naujosios karo metodos: atsteigiamas kariškas vandens ir oro laivynas ir tas viskas dedasi Prancuzijos pašonėje. Anglija tai matydama, Prancuzams pasakė, kad jeigu jie nedarys žygio prieš italus ir nerems anglų, tai jie bandys sau pasikviest į talką vokiečius. To anglų pagrūmojimo prancuzams užteko, kad pasirašyt su anglais militarišką sutartį.

Anglams su prancuzais pasirašius militarišką sutartį, varde Tautų Lygos į kurią priklauso 50 tautų, jei panorės, tai ir galės įvykdyt sankciją prieš italus; ir dar tokią sankciją, kuri padarys galą Mussolinio grobuoniškiems planams. Bet ar tai darys, neužilgio duosis matyt.

500,000 ETIOPŲ VEDAMI Į ŽMOGIENOS SKERDYKLĄ

Jau artinasi žmogienos skerdynių valandą, kurioje susitiks laukinis necivilizuotas žmogus su premityviu durku ir iečiu rankoje prieš civilizotą galvažudį italą su progreso išvystytu šautuvu, ir jiedu imsis iki galutinios pergalės. Etiopui į pagelbą ateis 500,000 sandraugų. Italui — jo draugai, sparnuoti ir ginkluoti su naujovinio išradimo ginklais: kulkasvaizdžiais, tankais ir orlaiviais. Jei ištikrųjų tas mušis įvyks atvirame lauke, tai Etiopijos laukai bus nukloti raudona žmogiena, kulkasvaizdžių ugnimi, "civilizuoto" žmogaus išrastu ir dabar naudojamu karo pabuklu. Kas tą neišvengiamą brožūdingą mušį laimės, netrukus duosis matyt. Jau ir šiandien kairurie iš etiopų kariauninkų sugrįžę iš karo fronto į savo sostinę Addis Ababą, papasakoja visokių baisenybių. Sako, kad italai beskraidydami po etiopais apgyventas apielinkes su savo bombmetiniais orlaiviais išžudė net tukstančius nekaltų žmonių, nuklodami laukus jų lavonais, kuriaisiais hienos ir liutai maitinasi.

Imperatorius ir jo patarėjai labai gerai supranta, kad jie nedatėsės prieš baltą ir "civilizuotą" galvažudį atlaikyt, užtai jie dabar rengiasi į žutbutingą ir lemiamą mušį, kad arba išvyt išveržėlius iš nepriklausomos Etiopų valstybės arba garbingai žut už savo šalies laisvę su civilizuotais baltais barbarais.

TAUTŲ LYGA TAI TIK BAI DYKLĖ ETIOPŲ AKIMIS ŽIURINT

Imperatoriaus patarėjai nors ir neoficialiai tačiau rimtų priekaištų Tautų Lygai padaro. Jie sako, nors Tautų Lyga susideda iš 50 tautų, tačiau jei tos tautos nesiims griežtos militariškos sankcijos, kuri žengtų prie Suez kanalo uždarmo, tai grobuonio pirmynžanga nebus stabdyta, ir nekaltų žmonių skerdynė bus tęsiama ant toliau. Sako, nors Tautų Lyga ir didžiujasi Anglų laivynu, Prancuzų kariuomene ir Rusijos oro paiega, tačiau realybėje tos jiegos nebandoma statyt prieš užpuoliką, ir todėl pasilieka tiktai kaip baidyklė, kuri užpuoliko visai negazdina. Tokiame atsitikime etiopiečiams, nę prieš ką neprasikaltusiems ir esantiems neginkluotais tenka savo krutines statyt prieš daug galingesnę priešą už save.

Imperatorius sako, jei mums teks pralaimėti kovoję už savo nepriklausomybę, tai mano žodžiai bus įrašyti krauju į tautų istoriją, kad tokio pat likimo laukia ir kitos mažiosios nepriklausomos tautos nuo už save galingesnio kaimyno — japono ar vokiečio.

Vokietija Išstojo Iš Tautų Lygos

Berlynas, spalio 21. — Šiandien Vokietija išstojo iš Tautų Lygos narystės. Tautų Lygos vieta vokiečiai apleido 14 spalio, 1933 metais, nuo to laiko ji turėjo progos per 2 metu pagalvot ar geriau jai būtų grįžti į Tautų Lygą atgal ar pasilikti joje po senovės; ji nutarė išstot.

Dabar Vokietija jau yra išstojus iš Tautų Lygos ir niekas nežino kokis jos bus dabartinis nuostatymas. Ji Versaliaus sutartį sulaužė būdama Tautų Lygoje, nes suorganizavo 600,000 kariuomenę, įsteigė oro ir vandens laivynus, tankas ir submarinus, nepaisydama drausmingos Versaliaus sutarties.

Bedarbis Išsoko Per Langą ir Užsimušė

Juozas Morkevičius, 63 metų amžiaus, gyvenęs 1370 Park Place, Brooklyne, išsoko iš 14 aukšto nuo 693 Broadway. Jis buvo iš amato operatorius ir dirbo prie Goldy Hat kompanijos per 2 metu. Bet kuomet jis paskutinį sykį atlankė kompanijos ofisą, ir ten darbo negavo, jis tuom labai susirupino ir nusiminė. O paskui atsidaręs langą išsoko ant gatvės ir ant vietos užsimušė.

Etiopija Persergsti Italija

Londonas, spalio 21. — Etiopijos Legacija Londone iškėlė protesto raštą italų ambasadoriui Diono Grandi, kuriame persergsti italų valdžią už jos vartojimą gessinių bombų ir dumdom eksploduojančių kulku. Sako, kad "civilizuotai" tautai netinka tokie velniški ginklai naudoti del laukinių beginklių žmonių, kurie nę moteriu, nę vaikų visai neliečia, bet drąsiai kovoją kaip vyras su vyru už savo buvį.

Toliau tame rašte pastebi, jei italai ir toliau tai darys, tai gali susilaukti nelaisvėje patekus tokiu pat atsilyginimo, kurie, nę nuginčiamai yra nusipelnė.

Žemės Drebejimas Už mušė 112 Rusiškoj Azijoje

Maskva, spalio 17. — Šimtas dvylika žmonių buvo užmušta ir 407 sužeista laike žemės drebejimo Tajikstano Tovil-Dora distrikte. Tai buvo antras žemės drebejimas bėgy savaitės. Lektuvai iš Stalinbado neša nukentėjusiems maisto ir drabužių. Valdžios komisija suras prieglaudas kaimuose toms šeimynoms, kurios prarado namus. Tajikstanas randasi Rusiškoje Centralinėje Azijoje.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

ADDIS ABABA, spalio 22. — 2,000 etiopų kariauninkų tapo sunaikyta per italų kulkosvaizdžius. Etiopų kariuomenė, vadovaujama Ras Birru, rengėsi prie antpuolių; pradėjus antpuolius vykdyt, pusiaukinė etiopų kariuomenė pasirodė nebesuvaldoma, ir puolėsi prieš italų atstatytus kulkosvaizdžius, del kurios priežasties tukstančiai etiopų tapo užmuštais bei sužeistais. Sakoma, kad tai šis etiopų susirėmimas buvo vienas iš kruviniusių visoj šio karo su italais istorijoje.

LONDONAS. — Anglijos valstybės sekretorius Sir Samuel Hoare pareiškė Buto dalyviams, kad viena Anglija nesiims kariškų priemonių prieš Italiją del sustabdymo karo su etiopais, jei kitos valstybės prie jos neprisidės.

ADDIS ABABA. — Imperatorius Haile Selassie pareiškė, kad apie taiką negali but jokios kalbos iki talai nepasitrauks nuo Etiopijos žemės.

ROMA, spalio 22. — Premieras Mussolini pagamino taiką planą del Etiopijos ir perdavė jį per prancuzų premierą Lavalį anglams. Tame plane Mussolini nori valdyt 4 Etiopijos provincijas — Hararą, Ogdoną, Demcali ir Aussa, o senovinę Etiopijos širdį palikt imperatoriui Haile Selassie, tačiau Tautų Lygos kontrolės komitetus susidedančiam iš penkių tų Mussolinio pasiūlymą atmetė.

BERLYNAS. — Pasižymėjęs Pasauliniame kare vokiečių gen. Ludendorfas per spaudą pareikalavo, kad Reichas tuojau nukirktų vyriausiąją armijos vadą, kurio komandoje butų ir pats reichas. Jis nori kad tas generalas butų netik vien kariškoje komandoje, bet taipgi ekonomijoje ir politikoje; taikos laike jis darys pasiruošimus del karo, o karo laike palaikys discipliną del perbloškimo priešo.

Veikiausiai, kad von Ludendorff taja vado figura laiko patį kaizerį?

ZENEVA. — Tautų Lyga atatsikreipė į Suvienytas Valstijas, reikalaudama jų prisidėt prie užblokavimo italų, kad greičiau užbaigt karas.

Manoma, kad prezidentas Rooseveltas atsakys į Tautų Lygos reikalavimą neigiamai. Kadangi Suvientoms Valstijoms dar ir dabar Europa yra prasi-

skolinus į 10 tukstančių milijonų dolerių, tad vargiai daugiau besimaisysis į jos reikalus.

ROMA. — Lapkričio 5-tą dieną visi Italijoje išleidžiami laikraščiai bus sumažinti iki 6 puslapių ir mažiau, ir taipgi suretinti išleidinėjime iki 3 dienų savaitėje. Taip darant valdžia tikisi susilaukt sątaupos aukso rezerve.

ADDIS ABABA, spalio 23. — Anglų užrubežinių reikalų sekretorius Sir Samuel Hoare savo kalboje prieš Buto narius pareiškė kad Anglai atsisako nuo militariškos sankcijos prieš italus. Tokį Hoaro išsireiškimą Etiopijos oficialai supranta kaip Anglijos nusileidimą prieš Mussolini, kuris liuosai galėsias vykdyt savo planus Etiopijos nukariavimui.

LONDONAS. — Sužinota, kad Etiopija arti savo sostinės Addis Ababa turi slaptai įrengus amunicijos fabriką, kuriame darbininkai dirba, miega ir valgo. 70,000 rankinių granatų jau gatavai pridirbta del gabenimo frontan.

LONDONAS. — Italija ištraukia iš Libijos 15,000 kareivių del taikos palaikymo su anglais. Lloyd George kaltina prancuzus už išdavimą italams 478 tonų smarkių sprogstančios medegos. Eina kivičiai tarpe buvusio premiero Lloyd George, Edeno ir Hoaro.

ETIOPIJOS Imperatorius Haile Selassie įsakė 500,000 kariauninkų žygiuot į Tigre provinciją, kad su'auktų italų pirmynžangą. Tai kariuomenei sakoma, tad vadovaus pats imperatorius.

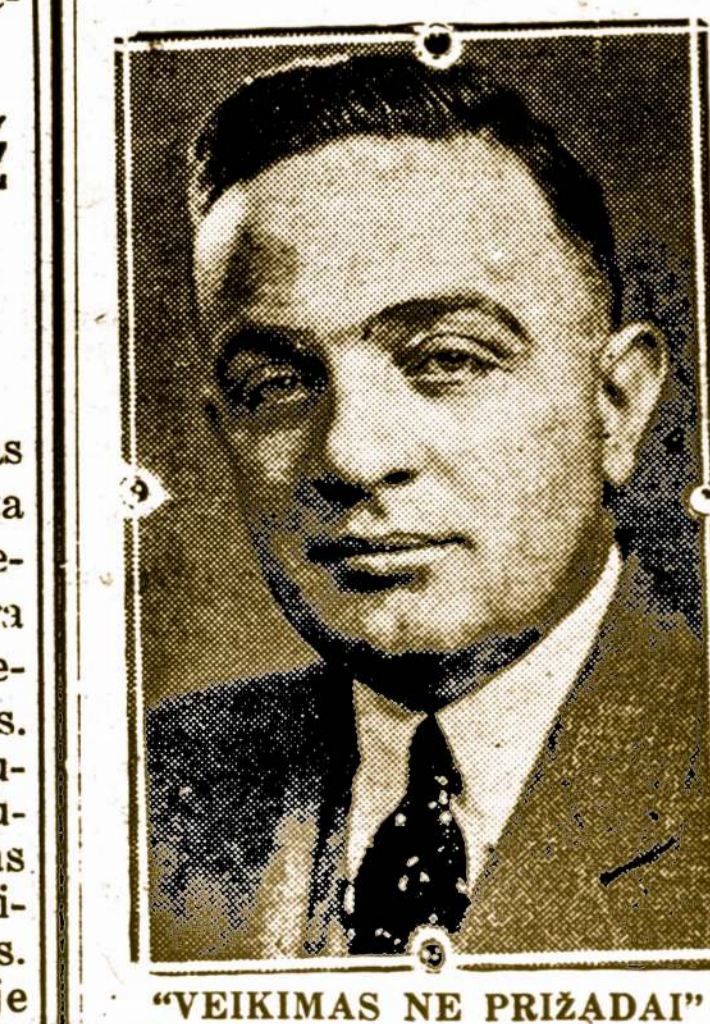
Berlynas. — Ludendorfas užgyria etiopų karo taktiką prieš italus. Savo laikrašty apie Vokietijos pajiegą jis pastebi, kad etiopai labai gerai daro, puldami italus iš šonų ir naktų, vietoj tad laikytis prieš juos stačiai fronte.

Atstatė Nuo Darbo Už Miegą

Berlynas. — Vienos Prusijos finansinės įstaigos aukštās 60 metų amžiaus valdininkas beklaisydamas Hitlerio duodamos per radiją kalbos prisnudo ir galų gale visai užmigo. Tą patėmijęs vienas iš nacių organizacijos naris įskundė valdžiai ir tuojau valdininkas buvo atleistas nuo darbo.

Politiškas Skelbimas

Politiškas Skelbimas

"VEIKIMAS NE PRIZADAI"

IŠRINKITE
EDWARD J. KELLEY
Demokratų
Kandidatą į Majorus
Rinkimai Antradienį, Lapkričio (November) 5-tą, 1935
Nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro
I MAJORUS
EDWARD J. KELLEY ... X

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa.

Pas mus artinas politikiškas huraganas. Lapkričio 5 d. mūsų didžiuliam mieste įvyks jo valdybos rinkimai. Dvi milžiniškos partijos, republikonų ir demokratų, rengiasi mirtinai kovai... Republikonai valdę ir viešpatavę šį Amerikos Laisvės lopšį per 54 metus, jautėsi nenugalimais valdomais. Kitos partijos žmonės čia negalėjo jokiu būdu valdžion įeiti, nes čia pilietis nors budamas nusūses iki paskutinio laipsnio, girtuoklis, kitu nesivadindavo kaip "republikonu"; jis už kitą partijos kandidatą nebalsavo ir nenorėjo, arba nežinojo balsuoti, kaip tik už republikonų. Tokie nesužinūs balsuotojai buvo pigiai perkami politikieriu už pigų cigarą, stikluoką degtinę arba dešimtuką per ištais elles metų. Valdancios partijos politikieriai buvo uždeiti kaip ir kokkie leitenantai divizionuose, jie buvo tartum kokkie bosai ant gyventojų. Taip jie valdė šį miestą be permainos per suvirš 50 metų.

Keičiasi dalykai sviete, keičiasi ir pas mus. Šis keitimas prasidėjo 1934 mt., teisingiau pasakius pati pradžia demokratiško judėjimo Pennsylvania valstijoje prasidėjo 1932, laike prez. Roosevelto rinkimų. Bet 1934 valstijos rinkimai parodė gana aštrią kovą tarpe republikonų ir demokratų partijų. Laimėjus valstijos rinkimus (valstijos senatas laimėjo didumą), demokratų partija dar labiau sustiprėjo, gavo įtekme ir pasikėlimą piliečių tarpe. Dabar artinantis miesto rinkimams vajai eina dieną-dienon, kaip iš visų kerčių politikiškos veiklos pasirodo, demokratai bus laimėtojai. Jei dabar demokratai prarastų rinkimus, nėra vilties geresnio momento laukti jų laimėjimui. Nes iš apie 800,000 užsiregistravusių balsuotojų, dauguma susiprato, kad reikalinga permaina padaryti. Supratimas piliečių nusistatęs toks, kad reikia baigti šiuo republikonų iki paskutinio. Republikonai matydami demokratų stiprėjimą ir galimai laimėti miesto rinkimus, varo atkaklią agitaciją prieš savo priešininkus. Pasireiškia net purvinų, kriminališkų prasizėjimų. Pav. iš dienos 21 š. mėnuo, anglų laikraštis Philadelphia Record pranešė, kad net keturiose vietose vandalai užpuolė demokratų pratijos vajaus vietas. Išdaužė langus, sulaužė kėdes, stalus, sudraskė, išpeizojo smala kandidato į majorus John B. Kelly ir kitus demokratų kandidatų paveikslus. Žinoma šis desperatiškas oponentų prieš demokratų kandidatus pasielgimas ramiai nepraeis. Nėra kalbos, kad vandalai bus susekti ir turės skaudžiai nukentėti.

Šin politiškam verpetan labai daug prisideda ir lietuviai piliečiai. Aktyviai veikia Lietuvių-Amerikonų Demokratų Klubas, Lithuanian Citizen Combine ir pavieniai. Paskutiniu laiku sudaryta lietuvių piliečių taryba, vadinama Lithuanian-American Citizens Joint Council, kurio tikslas sujungti visus lietuvius piliečius, remti demokratų partijos kandidatus ir gauti kuodaugiausiai lietuviams politikiškų ir kitokių darbų. Pasizymėję lietuviai advokatai M. M. Šikas, Samas Paukštis ir Chas. C. Cheleden kalba ant radio lietuvių valandomis. Agitacijos pobūdžio vajai vedami tankiai ir visu tempu. Šis prisidėjimas prie politikos darbo davė jau nemažą lietuviams naudą. Laikę registracijų ir dabar ateinant rinkimų dienai paskirta nemaža lietuvių prie darbo už prižiūrėtojus, rinkimų teisėjus ir kitus. Keli lietuviai gavo taip politikiškus darbus. Tai gera paseka ir

pradžia. Todėl lietuviai piliečiai, kurie, ypač, esate užsiregistravę republikonais, rinkimų dienoje, Lapkričio (Nov.) 5-tą d., galite balsuoti už demokratų partiją. Jusų parėmimas laimėti demokratų partijai bus didis lietuviams laimėjimas. Niekados lietuviai nebuvo pripažinti politikoj Philadelphiaje kaip dabar demokratų partija mus pripažino. Todėl remkite tą partiją, kuri pripažintą mus lygiais su kitais piliečiais.

Pittsburgh, Pa.

REZOLIUCIJA KLAIPĖDOS KLAUSIMU

Pittsburgho ir Apieilinkės lietuvių 44 draugijų atstovų konferencija, susirinkus Lietuvių Mokslo Draugijos svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., rugsėjo 29, 1935 apsvarsčius Klaipėdos klausimą konstatuoja, kad:

1. Klaipėdos kraštas nuo priešistorinių laikų buvo ir dabar tebėra gyvenamas lietuvių tautos narių lietuviškai kalbančių;

2. Remdamiesi šiuo principu Tautų Sąjungos signatorai 1924 metais pripažino Klaipėdos kraštą kaip autonominę Lietuvos valstybės dalį;

Todėl mes „Jungtinę Valstybių piliečiai, kilę iš lietuvių tautos, protestuojame prieš Vokietijos nacių kartojamą mėginimą ir ryžimąsi užgrobti Klaipėdos kraštą, atplėsti jį nuo Lietuvos valstybės ir prijungti prie Vokietijos.

Mes atsišaukiame į visą civilizuotą žmoniją tuo tikslu, kad minėtasis nacių pasikilnėjimas, reiškiantis drumzdimą Europos ramybės ir taikos, būtų suturėtas ir kad Lietuvių tautai, vienai iš seniausių Europoje, būtų užtikrinta teisingumas ir taika.

Pasiūsta Tautų Sąjungai, etc. (Pasirašo:)

Pittsburgho ir Apieilinkės Lietuvių Draugijų Sąryšio K-tas.

REZOLIUCIJA DEMOKRATINIŲ TEISIŲ LIETUVOJ KLAUSIMU

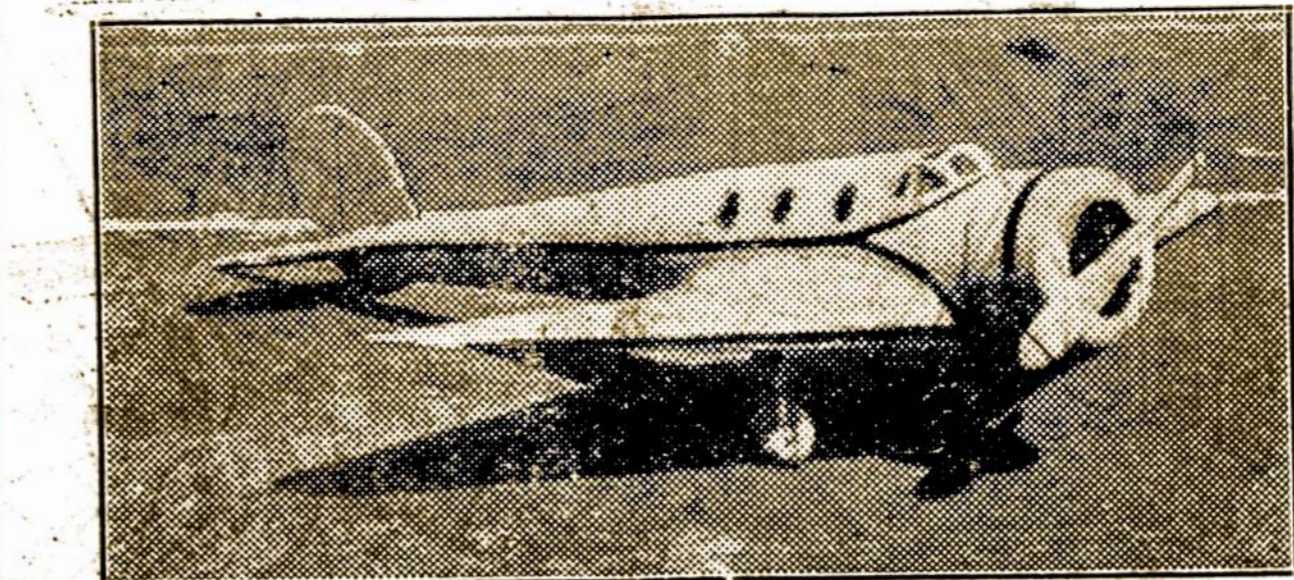
Pittsburgho ir Apieilinkės lietuvių 44 draugijų atstovai, susirinkę rugsėjo 29, 1935, Lietuvių Mokslo Draugijos svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. aptarimui budų apgynimui Lietuvos nepriklausomybės ir gresiančio pavojaus iš hitleriškos Vokietijos po plačių apkalbėjimų nutarė ir priėmė šią rezoliuciją:

Kadangi gresiantis Lietuvos nepriklausomybei pavojus iš Hitlerio fašistinės Vokietijos reikalauja visų lietuvių vidujinių pajėgų bendrinimo ir bendrų pastangų Lietuvos valstybės valdyme.

Todėl randame ir pageidaujame, kad Lietuvoj būtų susauktas Seimas, teisėtai visų Lietuvos gyventojų išrinktas.

(Pasirašo:)

Pittsburgho ir Apieilinkės Lietuvių Draugijų Sąryšio K-tas.

Metalinis šešiavietis lėktuvas, skrendantis 200 mylių į valandą. Sulig šito modelio mūsų lakunas A. Kiela pradėjo statyti sau lėktuvą, su kuriuo 1936 metais žada skristi Lietuvoje be sustojimo.

Philadelphia, Pa.

Kalbėjo šie kalbėtojai: Tysliava, adv. C. Vokietaitis, H. Ljelnors, (latvis, Pabaltijos Tautų Sąjungos pirmininkas), V. Jankauskas, vice-konsulas p. Daužvardis. Kalbėtojai išsiamamai atpasakojo Vilniaus ir Klaipėdos reikšmę Lietuvos valstybei, ir už tai dabartines kovas. Ypač adv. Vokietaitis vaizdžiai kalbėdamas (kalbėjo angliškai) patiekė daug faktų. Jis sakė, jog negalima daleisti, kad tie kraštai nebūtų lietuvių visais atžvilgiais. Jo kalba darė malonaus įspūdžio, ypač į jaunimą, kuris anglų kalbą klausydamas geriau susiorientuoja.

Lietuvos Daina išpildė visą dailos programą, žavėdama publiką savo gražiu dainavimu.

J. Eigulis

Chicago, Ill.

CHICAGOS LIETUVIŲ REZOLIUCIJA ISNĖSTA VIESAME SUSIRINKIME, SPALIO 9

Mes Chicago lietuviai, susirinkę Chicago Lietuvių Auditorijoje minėti tą skaudų nuotikį įvykusį 15 metų atgal, kuomet lenkų legionai atplėšė nuo mūsų šalies sostinę Vilnių, iškilmingai pareiškiame:

I. Kadangi Vilnius nuo nepamenamų laikų yra tautos sostinė, ir

II. Kadangi Lietuva niekuomet nėra atsisadėjusi Vilniaus krašto, ir

III. Kadangi Lenkija sulaužydama Suvalkų sutartį smurto pagalba užgrobi Vilnių ir jį dar teltelauko okupavus.

Tad tebuna nutarta, jog I. Mes, Amerikos lietuviai pasižadame dėti visas pastangas, kad atitaisyti skriaudą, padarytą Lietuvai, 1920 metais, spalio 9-tą dieną, ir

II. Mes esam visad pasirengę gelbėti okupuoto krašto lietuvių jų sunkioj kovoj už užlaikymą savo tautybės ir Lietuvos garbės.

Ši rezoliucija nutariama siūsti Amerikos ir Europos vyriausybių, Tautų Sąjungai ir spaudai. Komisija Rezoliucijų:

Dr. A. J. Zimontas
D. Pivartunas
J. Kunis

Kelonė New Yorkan, Kanadon ir Atgal

Rašo K. Katkevičienė, Chicago, Ill. pas artistę-piešėją p-lę N. Jasukaitę.

Po gražaus pokilio p. Vitičio garbei man patarė aplankyti gerb. p-lę N. Jasukaitę, artistę-piešėją ir su ja susipažinti. Nuvykus pas p-lę Jasukaitę radau manęs belaukiančią, nes ir jai kaip kas pranešęs, kad atsilankysiu ir kad priimtų mane "kaip motiną". Ir p-lę Jasukaitę iš įsakymą tikrai išpildė ir savo nuosūdumų paliko man malonaus, neužmirštamo įspūdžio. Išsikabėjęs, pasirodė, esanti pilviškietė — kaiminka iš Lietuvos, dar maloniau... Pagalios aplankėmės jos paveikslų saliona, patalpas. Įdomu ir pasigerėtina matyti tokią daugybę jaunus (amžium ir darbu) artistės piešinių iš kurių, parinkti, geriau pavykę, būvę patekę net New Yorko muziejaus parodon. Didelis kreditas reikia atiduoti p. J-tai už jos darbštumą ir energiją nes amžiu dar jauna ir vos 10 metų iš Lietuvos, o jau sugebėjo taip aukštai savo meno kuriniais net tarp amerikonių pagarsėti nes geg. mėn. buvusią jos piešinių parodą labai teigiamai aprašė didžiuliais New Yorko laikraščiais. Ne kurie pl-ės J. paveikslai piešiniai man labai patiko, tik gaila, kad labai mažai laiko teturėjau daugiau juos pažiūrėti ir pastudijuoti.

Per virš poros savaičių laiko atlikus keletą visuomeninių ir asmeninių reikalų turėjau apsilėsti New Yorką.

Philadelphia, Pa.

VILNIAUS UZGROBIMO PAMINĖJIMAS

Lietuvių Krikščionių Sąryšis surengė Vilniaus Užgrobimo penkiolika metų sukaktuvių paminėjimą, spalio 6-tą dieną, 8-tą val. vakare, šv. Andriejaus parapijos svetainėje. Vakaras įvyko vadovaujant vietinių parapijų klebonams, kun. J. Čepukaičiui, kun. I. Valančiūniui ir kun. Ignaciui Zimbiui, Vilniui Vaduot Sąjungos darbuotojui.

Vakaro svarbiausias kalbėtojas buvo Petras Daužvardis, Lietuvos Konsulas, iš New Yorko. Kalbėtojas išdėstė talentingą ir aiškia kalba, labai daug apie Vilnių, Vilnijos padėtį ir kaip vargsta mūsų tautos žmonės okupuotame krašte. Pažymėjo, kad mes turime išvien dirbt ir rūpintis apie Vilniaus išliuosavimą — net trečdali visos Lietuvos, kurį lenkai klastingu būdu užgrobė. P. Daužvardis ragino, kad visi pirktų Vilniui Vaduotį Sąjungos pagamintų pasų ir ženklelių, kurių nemaža buvo parduota laike prakalbų. Kalbėtojas paašikino apie Klaipėdos seimelio rinkimus, bet tikrų pasekmių negalėjo pranešti, nes tuo tarpu nebuvo galutinai suskaičiuoti visi balsai.

Kalbėtojas P. Daužvardis paskui atskatinėjo ir paklausimus. Kiti kalbėtojai, klebonai kun. I. Čepukaitis ir I. Valančiūnas savo kalbose minėjo apie Lietuvos garbingą praeitį ir jos žymus veikėjus ir mokslo vyrus.

Turiu priminti, kad tą vakarą pasitaikė labai biauorus oras, su vėjais, lietuimi ir šalčiu. "Todei, kaip kurie imonės pasilikio namėje, bet yra lietuvių, kurie atjaučia savo tėvynę ir pasiryžę tiesiog pagelbos ranką savo broliams vilniečiams. Toki ir atsilankė į šį paminėjimą. Susirinko apie du šimtus žmonių, kurie tikrai rūpinasi apie Vilniaus vadavimo klausimą. "Balandėlis"

Brooklyn, N. Y.

IS L. MENO TEATRO VEIKIMO

L. Meno Teatro nariai išsėjosi vasarą, pradėjo vėl visu smarkumu savo darbuotę. Darbo sezono atidarymą spalio 13-tą d., P. Klube, turėjo šeimynišką pasilinksminimą — vakariene. Susirinkusiųjų skaičius siekė 30 asmenų. Skanią vakariene pagamino L. Meno Teatro narės M. Juozapaitytė, N. Marozaitė su pagalba ponios Baniulienės. Vakarienės metu pasakytą gražią, įspudingą kalbą. Smarkios ovacijos kilo, kada buvo atidengta paslaptis apie L. Meno Teatro pirmininko Viktoro Raudonaičio ir jo brolio Antano, vietos ir pirmų L. M. T. narių, artėjančias jungtuves.

Po vakarienės šokiai ir tautiški žaidimai tęsėsi iki vėlomos. Kiekvienas atsilankęs išsinešė gražiū malonius įspūdžius.

Spalio 15 d. 8:00 įvyko L. M. Teatro mėnesinis susirinkimas. Visi skaitlingai dalyvavo. Buvo perskaityta keletas laiškų. Tarpe jų kompozitoriaus Žilėvičiaus laiškas liko priimtas visų entuziastiškai ir tuoju padarytas nutarimas. Butent: šį sezoną sukanka 15 metų nuo Valstybės Dramos Teatrą įsikurimo Lietuvoje. L. M. Teatras minės tas sukaktuves mūsų tautos kultūrinės pažibos bene pirmą sykį Jungtinėse Valstybėse bent šioje kolonijoje.

Nutarta rinkti lietuvių teatrines istorijos medžiagą, dalinai vykstančią šioje šalyje. Tam išrinkta komisija sudaro: Eleonora Bartkevičiūtė, Antanas Alekna ir A. Paulauskas.

Pirmininkas dėkoja šeiminiškams už skanią surengtą vakariene ir komisijai už stropų patarnavimą. S. Jurevičiūtė paėmė pareigas išdindinkavimo nuo lig šiol buvusios laikinio išdindinko p. Osteikos. Surinkta įstoimo mokesčiai po 1 dol. Priimtas naujas narys Juozas Tamas,

radio valandos vedėjas. Susirinkimas baigtas vėlai. E. B.

Pittsburgh, Pa.

REZOLIUCIJOS

Pittsburgho ir Apieilinkės Lietuvių Draugijų Sąryšio surengtas spalio 13 d., 1935 m. Liet. Mokslo Draugijos Svetainėje, 142 Orr St., lietuvių viešas susirinkimas, apie 450 žmonių visų sriovių, priėmė sekamas rezoliucijas:

1. Klaipėdos gynimas. Protestuojame prieš Vokietijos nacių kartojamą mėginimą užgrobti Klaipėdos kraštą ir sykiu eiti prie sunaikinimo Lietuvos nepriklausomybės.

Mes atsikreipiame į Tautų Sąjungą ir sykiu į darbo žmoniją ir kviečiame visus pastoti kelią Hitlerio žygiams. Atsišaukiame ypatingai į visus lietuvius, kviesdami bendrai darbuotis prieš Hitlerio nacių pasiryžimus. (Priimta vienbalsiai).

2. Už demokratines teises Lietuvoj. Mes pažymime įsitikinimą, jog gnyimui Klaipėdos ir Lietuvos nepriklausomybės nuo Hitlerio nacių pasikėsinimo, reikalinga atsteigimas visų demokratių teisių pačioj Lietuvoj.

Susirinkimas todėl pageidauja, kad Lietuvoj būtų tuojaus susauktas teisėtai visų Lietuvos gyventojų išrinktas Seimas ir būtų atsteigta visos civilės teisės. (Priimta vienbalsiai).

3. Prieš Italijos karą. Susirinkimas, apsvartęs Italijos veržimąsi į Etiopiją, pripažįsta, jogei tokis Italijos žygis prieš etiopus, prieš jų šalies nepriklausomybę yra barbariškas ir traukiantis visą pasaulį į naujas karo skerdynes. Todėl mes keiliame griežtą protestą prieš Italijos fašistus ir jų vadą Mussolini, ir reikalaujame tuojaus atitraukti rankas nuo Etiopijos, taipgi sustoti terorizavus darbo žmones, kurie priešinasi karui ir fašizmui.

(Priimta visų, išskyrus vieną priešingą).

Susirinkimo vedėjas, K. Šinkunas

Daugiau Apie Naują Cuard White Star Laivą "Queen Mary"

Laivus bus varomas laivoryklinių ratų, kurie operuoja keturiu varymojuos. Alyva bus naudojama kuru.

Dvidešimtis-keturi motoriniai nepaskandinami gyvybės-laivai, kuriuose gali tilpti 145 ypatos, apsaugos pasažierius ir įgula.

Yra 200,000 indų šmotai ir 100,000 reikalingų daiktų stalams virtuvėse.

Vien tik įvairiems puošimams išleista \$2,500,000.00.

Mašinos išvystys 200,000 arklių legos, didžiausia kiek buvo ikišiol juros laive.

Bus įvesta 10,000 elektrinių įtaisymų su 30,000 lemputių ir šviesos užtektinai miestui su 150,000 gyventojų.

Naujo laivo mašinos arba inžinai yra "su paduškėmis" panašiai kaip naudojama moderniškuose automobiliuose, bet įvesta pagal milžinišką skalę ir su kaikiuriais aiškiais pakeitimais. Vietoj kad būtų prišruvota tiesiog prie dugninio pavalko, pamatai inžino ruime bus "iškelti", tuo būdu prašalinama kiekviena virpėjimo žymė.

Laivas "Queen Mary" laikosi peilio aštrumo pirmgalo tipo, kas pastatė įžymų Mauretania greitumo karalienę tarp visų prekybinių laivų per tiek daug metų.

Laivo liemuo yra apsaugotas dubeltavu dugnu per ištisą laivo ilgį.

Pažink Savo Krašto Grožį - Atsilankyk

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

NEW YORK — KLAIPĖDA
Per Gothenburgą, Švediją
Laivakorėjų kainos Trečiaja klase
Ten ..... \$ 97.50
Ten ir atgal \$167.00
J. A. V. mokesčiai atskirai

Laivų išplaukimai iš New Yorko:
GRIPSHOLM ..... Spalio 30
DROTTNINGHOLM Lapkr. 16
GRIPSHOLM ..... Gruodžio 7
Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platesnes informacijas teikia ir parduoda laivakorėjis visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
10 State St., Boston, Mass.

Saulės arba sporto dėnis yra 600 pėdų ilgumo.

Ne mažiau kaip šešios pilimo vietos buvo įvestos, tai bus galima pripilti alyvą į milžinišką laivą per 8 valandas. Visas tas darbas gali būti atliktas be jokiu trūkmybių net sudėjimui prekių nė pasažierių įlipimui.

Philadelphia, Pa.

NEPAPRASTOS IŠKILMES KATEDROJE

Pereitą ketvirtadienį, spalio 17-tą, šv. Petro ir Povilo Katedroje įvyko nepaprastai reikšmingos iškilmės, kada monsignoras kun. George L. Leach, D.D., J.C.D. buvo konsekruotas į vyskupus. Kardinolas Dougherty, kaip Popiežiaus Pijaus XI atstovas atliko iškilmių apeigas, dalyvaujant dvidešimts trimis vyskupams ir nesukaitomai daug kunigams ir dvasiškaijai. Katedra buvo pripildyta žmonėmis. Procesija, iš korlyčios į bažnyčią, tęsėsi penkiasdešimts minučių kol visi suėjo. Laikę iškilmių, kunigai ir choras nepaprastai gražiai giedojo, pritariant švelniamis vargonų balsais, kas darė neužmirštamą įspūdį. Visų dalyvių akys buvo nukreiptos į altorių, gražiai išpuoštą gyvomis gėlėmis ir skaitlingomis žvakėmis. Bažnyčia buvo apšviesta daugybe elektros šviesų. Laikę iškilmių ne tik kardinolas, bet ir naujai įšventintas vyskupas suteikė dalyviams šv. Tėvo palaiminimą.

Šio miesto katalikai ilgai atminis šiąs įspudingas ir nepaprastas iškilmes, kurios buvo atliktos pagal bažnyčios senų amžių tradicijas. K. Dryža

Philadelphia, Pa.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Pereitą savaitę "Amerikos Lietuvių" per klaidą pateko į spaudą aprašymas apie kvietimą į prakalbas ir Vilniaus Užgrobimo Minėjimo vakarą. "Amerikos Lietuvių" 40-me numery buvo minėta, kad tas parengimas įvyks spalio 13-tą dieną, šv. Andriejaus parapijos salėje.

Tikrenybėje turėjo būti, 6 d. spalio. Tuom ir atitaisau išskverbusią klaidą. Tačiau norintieji dalyvauti minėjime Vilniaus Užgrobimo, ir išgirsti kas darosi Vilnijos krašte, visi kviečiame dalyvauti 13-tą spalio, Lietuvių Muzikaleje svetainėje, Tilton ir Allegheny aven. (o ne į šv. Andriejaus parapijos svetainę). "Balandėlis"

Philadelphia, Pa.

Parašė P. JURGĖLA
TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

284 pusl. su 86 paveikslais: tvirtai viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu 1.65.

Reikalaukite:
Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET
Worcester, Mass.

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMO KNYGĄ JAU SPAUSDINAMA
Tai bus jau iš eilės šešta laida šitos knygos atspaudinta. Ši syki bus papildyta kai kuriais skanumynų ir gėrymų receptais. Duokit užsakymus tuojau. Knyga bus gatava dėl siuntinėjimo apie vidurį šio mėnesio. Kaina \$1.00.
AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRĖNAS

Prof. Z. Žemaitis

LIETUVIŲ TAUTOS PASKIRTIS

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpjūčio mėn. 11—17 d. Kaune, Valstybės Teatre

1. Kas yra tauta?

Tuo klausimu moksle galime aptikti įvairių apibrėžimų — definicijų. Paprastai suprantama, kad tauta yra žmonijos dalis, kurion suburia žmonės jų bendra kilmė, kalba, praeitis, papročiai, teritorija. Tačiau tokia definicija nėra tiksli, nes yra tautų (pav. žydai), neturinčių bendros teritorijos; yra žmonių, priklausančių tam tikrai tautai, bet nekalbančių josios kalba, kaip antai yra nemaža airių, kalbančių angliškai; taip pat yra, ypač Vilniaus Krašte, daug žmonių, kurie nuoširdžiai jaučiasi lietuviais, kad ir nekalba lietuviškai.

Bet mums ir nelabai svarbu tautos sąvokos griežtas apibrėžimas. Sprendžiamos reikšmės čia mums turi tai, kad tauta yra gyvas organizmas. Ji yra didesnis sutelktinio organizmo — žmonių — nar: s i r, savo ruožtu mažesnių organizmų, šeimų ir paskirų individų visuma. Ji nuolat reikiasi mažesniais ir kartais dideliais veiksmis, vadinasi, gyvena, dažnai matome — auga, bręsta; kartais suseraga, tai vėl sveiksta ir t. t., panašiai, kaip kad esti su paskiru žmogumi.

Kokia yra kiekvienos tautos paskirtis?

Tai yra vienas bendrų klausimų: kam gyvena žmogus, žmonija, koks to tikslas etc. Tai yra didelės, nuo amžių rūpimos teologams, filosofams, dalinai sociologams problemos. Jos sudaro svarbų filosofijos skyrį, vadinasi teleologija, nagrinėjanti tikslus viso to, kas egzistuoja, prileidžiant, kad savo tikslą turi ne tik sąmoningi mūsų veiksmi, bet ir tie visuomeninio gyvenimo ir net bendrai gamtos reiškiniai, kurie nuo žmogaus sąmoningo veikimo ir visai nepriklauso. Atsakymų vieni ieško viršgamtinėse, metafizinėse ir transcendentinėse priežastyse: dievybėje, astraktinėse sąvokose etc., vadinasi, jie krypta metafizinės ir transcendentinės teleologijos pusėn. Kitį mokslininkai kiekvieno fenomeno — reiškinio tikslą ieško pačiuose nagrinėjamos objektuose ir tuomi linksta vadinamosios immanentinės teleologijos pusėn. Yra ir dar kitokių nuomonių ir srovių.

2. Kaip matome, taip bendrai išreikštieji klausimai tegali būti palikti teologams ir filosofams nagrinėti. Nebudamas nė vienu jų, nebučia sutikęs ir išdrįšęs kalbėti tokiais sunkiais ir iš esmės kažin ar išsprendžiamais pagrindiniais klausimais. Pagalios, jei tais klausimais ateitų naujų minčių galvon ir nespecialistui, tai jos turėtų būti nagrinėjamos specialistų kongresuose ar specialėse spaudoje, bet ne šiame garbingame kongrese, susirinkusiame ne akademiniais, o plataus visuomeninio veikimo sumetimais.

Kongreso organizuotojų buvo paaiškinta, kad ir mano tema turi būti gvildinama ne filosofiskai — akademinė, bet visuomeniškai — veiksmine prasme, ir kad daugiau turėtų būti paliesti susiję su pagrindine tema tautinio veikimo uždaviniai. Kaip bent kiek dirbęs tautinį darbą nuo 1903 m., ilgokai kovojęs kitų tautybių tarpe del mūsų tautos kultūrinį ir politinį idealų, išdrįsau priimti, su minėtais rezervais, siulymą ir pasidalyti su Tamstomis mano trumpomis ir netikslomis mintimis: kaip suprantu mūsų tautos paskirtį ir plaukiančius iš to mums, lietuviams, uždavinius ir privalomus veiksmus.

Nė kiek nedrįstu manyti, kad šią plačią ir svarbią temą išsamiai nušviestu trumpame referate, arba kad daug naujų idėjų iškelsiu. Tautos paskirties ir uždavinių klausimu daug gražių minčių pareikšta mūsų atgimimo pranašų, apaštalu ir dainių raštuose; apščiiai jų aptinkame ir rimtesniuose šių dienų leidiniuose, bet ypač gausu tokių gražių ir vertingų deimantų mūsų Prezidento Antano Smetonos raštuose bei kalbose ir gilaus mūsų tautos psichologijos tyrinėtojo ir žinovo prof. St. Šalkausko veikaluose. Mums čia rupi padaryti tautos paskirties klausimu kaip ir apžvalga, santrauka, susidaryti mažą mintijimo schema.

3. Mūsų palyginta tauta su paskiru individū — žmogumi. Pameginisime tęsti tą analogiją ir toliau tautos paskirties klausimui nušviesti.

Kokia bendra ir galutinė žmogaus paskirtis, — apie tai teologai ir filosofai ginčijasi, tomų tomus prirašė, toliau rašo, ir ne mūsų pajėgoms tas ginčas išspręsti. Mes čia apsistosisme ties elementarinėmis žmogaus paskirties formomis, kurios galėtų buti išreikštos šiais, mūsų manymu, neginčytiniais dėsniais:

1. Gyvo žmogaus pirmoji elementarinė paskirtis yra — palaikyti savo gyvybę ir niekas, net ir jis pats, neturi teisės ją naikinti, jei tik ji neįgyja nesveikų formų, kurios stato kitų gyvybes pavojun;

2. Kiekvienam žmogui priklauso įgimtinė teisė siekti visų savo pajėgų išvystymo, pilnutinės asmenybės išugdymo ir apreiškimo ir

3. Pats savo žmoniškai egzistencijai beveik visa gaudamas iš kitų žmonių; iš visos žmonijos, žmogus privalo savo gyvenimu atitarnauti žmonijai tomis išgalėmis ir formomis, kurios jam skirtos.

NAUDOKIS ŠIAJA PROGA

Prisiusk mums \$2.00

O gausi 400 puslapių knygą

20 AMŽIAUS KARAS

Audimo aparatuose, vertės \$1.00

Ir prie tos dar \$4. vertės kitokių knygų ir visos skirtingos

Apie Politiką, Ekonomiją, Sociologiją, Istoriją, Apie Pasaulinį karą; taipgi ton sąskaiton įeina įvairios pasakos, belitristika, poezija, juokai, sapnininkas, kiromantija, monai ir visokios kitokios čia nesužymėtos knygos, kurias galima įsigyti šiame knygu išpardavime.

Įdėk konvertant \$2.00 ir pasiusk žemiau pažymėtu adresu, o mes pasiustensim tuojau pasiust \$5.00 vertės knygų išskaitant persiuntimo lėšas.

Amerikos Lietuvis

10 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

SKRAJOJANČIO SMĖLIO DYKUMA — LIETUVOS SACHARA. Ji yra Nėringos alkanėje. Tai įdomiausia Europos gamtos retėnybė. Sidabro baltumos smėlio juosta iš vienos pusės Baltijos jūros, o iš antros — Kuršmarių plaunama visų metų laikais pritraukia daugybę keliauninkų iš visos Lietuvos ir viso pasaulio. Kas nori nebuves Afrikoje gauti tikrą Sacharos vaizdą, gali tai padaryti, aplankęs Lietuvos gamtos stebuklą.

Mums rodomi toki pat neginčijami dėsniiai yra taikytini ir tautai, kaip dideliams žmonių kolektyvui, gyvam sutelktiniam vienetui. Jei tauta fiziškai ir dvasiškai gyva, auga, — niekas, net ji pati, neturi teisės nutraukti tą gyvybę. Tauta gali atsidurti sunkiose sąlygose, vargą vargti, susirgti, — tuomet reikia ją gelbėti, padėti jai ir pačiai gydytis, bet niekas neturi teisės jos gyvybę pakirsti ar ginčyti jos teisę gyventi. Jos elementarinė teisė ir paskirtis yra ugdyti savo pajėgas, tuo budu siekiant pilnutinio gyvenimo ir duoti žmonijai tai, ką ji gali. Tai yra jos įgimtinė paskirtis.

4. Ar lietuvių tauta yra gyvas organizmas, turįs savybių, ryškiai jį skiriančių nuo kitų tos kategorijos sutelktinių vienetų, organizmų? Ar ji vykde ir vykdo savo elementarinę įgimtą paskirtį — kovoti del savo gyvybės ir siekti pilnutinio gyvenimo? Ar gali ji ką duoti žmonijai?

Bent kiek žvilgtelrėję mūsų tautos praeitin, turėsime į tuos klausimus griežtai atsakyti — taip!

Dar prieš istorinėje gadybnėje toje Europos daly, kame vėliau vystėsi lietuvių tautos gyvenimas, gyventa giminingų mums žmonių, mūsų prosenuolių, turėjusių savą, kad ir primityvią kultūrą. Prieš pusantrą tūkstantį metų mūsų protėviai pradėjo žengti žmonių istorijon ir ne kaip koki laukiniai žmogėdros, o kaip savaip kultūringų žmonių padermė, gynusi savo kraštą nuo atėjunų engėjų, bet nevengusi bendrauti su taikingais svetimais pirkliais. Tai liudija gausiai randami, užsilikę nuo anų laikų, palaikai: pinigai, dabos ir namų apyvokos daiktai ir kt., gautieji mainais iš graikų, romėnų ir net foinkėnų.

Raštiškieji istoriniai dokumentai aprašo lietuvius, jau žiloje senovėje turėjusius savą skirtingą kalbą, tikybą, papročius, — bendrai, turėjusius savita, gana aukštą aniams laikams kultūrą. Apie jos aukštį liudija bešališkas Pabaltijo tautų tyrinėtojas, neseniai miręs suomių profesorius Aug. Niemi. Iš savo gilių mokslinių tyrimų jis darė išvadą, kad suomiai, iki maždaug 6—7 šimtmečio po Kr. betarpiiai kaimynavę jų teritorijos pietuose su lietuviais, pasiskolino tuomet iš jų kaikurias dainas, išlikusias pas juos iki šiol, pasisavino audimo ir pynimo raštų, žemės ukio ir namų apyvokos daiktų — ir tą ryškiai liudija išlikę suomių kalboje skolinčiaiinau lietuviškieji žodžiai, reiškia pasiskolintus daiktus.

Lietuvių tauta visą laiką rodė nepaprastą atsparumą svetimųjų pastangoms nudylinti jos skirtingas savybes. Savo individualybę instinktyviai gindami lietuviai nesigailėjo ir gyvybės. Tai rodo jų atkaklios kovos su žiauriais priešais, ryžsiais primesti mūsų protėviams svetimą tikybą, kalbą, papročius, visuomeninę santvarką. Ilgų amžių eigoje, istorinių audrų verpetuose lietuviai išsaugojo ir atsinešė į šiuos laikus savo nuostabią kalbą, kuriąja susidomėjo mokslo pasaulis. Ar daug rasime kalbų, kurios nesukeldamos svetimšaliuose materialinių interesų, verstų tuos svetimšalius studijuoti jas įvairių žemės paviršiaus kraštų universitetuose? — Mūsų kalba ir be tokių materialinių sumetimų plačiai pasauly studijuojama aukštose mokyklose.

Bet lietuvių tauta kartu su tuo nėra užsispyrėlė, sustingusi savo pirmvikišioje kulturoje, kaip kad ir dabar atsitinka su primityvėmis tautomis. Priešingai, ji mokėjo taikytis kintamoms gyvenimo sąlygoms, arba, teisingiau, sąlygas panaudoti savo tikslams. Pav., ji prieš penkius su puse šimtus metų priėmė krikščionių tikybą, tačiau daug ką savaip joje reikė ir tuos papročius atsinešė net dabartin. Realiam gyvenime lietuviai mokėjo panaudoti ir pasisavinti visokius išradimus, savaip juos taikydami savo reikalams.

Mūsų politinė istorija moko, kad lietuvių tauta gražiai mokėjo panaudoti susidarantias apystovas ne tik sau apginti, bet ir galinčiai, gražiai surėdytai, aniams laikams visai moderniškai valstybei sukurti. Vėliau, nepriklausomybę praradusi ir sunkiausiems laikams užėjus, tauta ir supančių ją šelstančių svetimų gaivalų juroje išsaugojo savo individualybę. Bet ir tokiose tragiškose apystovose ji nesitenkino pasyviu saugojimu. Istorinių įvykių prietrenkta ir ištisus amžaus nežmoniškai slėgiama, lietuvių tauta vis delto emė atsigausti. Praėjusio šimtmečio antroje pusėje ji emė gaivališkai reikšti savo gyvybę. Ji iš šiaudinių pastogių išugdė savą inteligentią, nebudama siautusios politinės ir dvasinės reakcijos, kai rusų valdžia trukdė sodiečiams eiti moksles, o mūsų nutautusi bajorija ir dvasiškiaji šnairavo į "chamus", drįsusius mokyti, jei tik jie nebuvo išanksto patekę jų globon ir, reiškia, svetimon tautinėn įtakon. Čia lietuvių tauta, likusi vien tik liaudimi, parodė savo gajumą ir susipratimą tokiam laipsny, kaip gal ne viena kita tauta pasauly. Jos sunkiai pagimdytoji šviesuomenė emė energingai reikšti tautos valią ir ginti jos teises.

Ne tuščiai ištarti čia žodžiai: "kaip gal ne viena kita tauta pasauly". Iš tiesų, pažvelkime aplink save: ar rasime kur tokį kraštą, kur tamsi inertinga valstiečių liaudis butų išugdžiusi tiek aukštų inteligentių, kaip lietuviai? Tebunie čia man leista panaudoti mano asmeniškio patyrimo davinis iš studentavimo laikų. Nelegalusis Odesos lietuvių studentų ratelis 1903 — 05 metais palaikė artimą pažintį su taip pat nelegalia lenkų studentų drau-

gija, tiek pat kovojusią prieš bendrą cariškosios Rusijos sprepaudą. Pažinau beveik visus lenkus, draugijos narius, kurių anuo metu buvo rodos apie 65 žmones. Man specialiai patyrinėjus pasirodė, kad jų tarpe buvo tik du valstiečiai, turtingesniųjų tėvų vaikai; visi kiti buvo bajoraičiai arba miestiečiai. Musų lietuvių rtelį sudarė viso 6 studentai ir jų tarpe tik vienas buvo kilęs iš smulkių bajorėlių ir tas, rodos, neišvengęs visų mūsų išeitojo pie-menėlių stažo. Be inteligentių, ėjusių aukštąjį mosklą, lietuvių liaudis buvo jau išauginusi daug ir visokių kitų inteligentių, pirmoje eilėje ir daugiausia kunigų, kurių žymus nuosimintis užėmė vyraujančias dvasininkų tarpe intelektualines pozicijas (pav. dvasinės akademijos profesuros be ne daugumą sudarė lietuviai). Tuo pačiu metu lenkų liaudis, kad ir taip pat rusiškos reakcijos slėgiama, buvo vis delto dešimteriopai geresnėse sąlygose jos tautinei žamonei ir kulturai augti: jai nebuvo rusų išplėstas svarbiausias kulturai skeisti organas — gimtoji kalba ir spausdintas žodis (o tai buvo lietuviams uždrausta); ji nebuvo nustojusi savų mokyklų, savo tautiškaai susipratusių ir drauge kovojusios su politine sprepauda vadovybės — svietiškių inteligentių, kunigų, bajorų... Ir vis delto musų liaudis nepalyginti daugiau parodė tautinio ir kultūrinio susipratimo ir proporcingai imant — dešimteriopai daugiau išugdė savo šviesuomenės.

Vadinasi, savo pirmiausios įgimtinės paskirties balsu eidama — gyvybę saugodama — lietuvių tauta ir juodžiausias priespaudos laikais parodė nuostabų gajumą, tvirtybę ir jėgą.

(Bus daugiau)

NEW YORKAS TURĖS PASAULINĖ PARODĄ

New Yorkas atsिमindamas Chicago's neseni užsibaigusią pasekmingą milžinšką parodą, nutarė laikyti savo pasaulinę parodą. Ir pagal jos išdėstyto programo tai bus didžiausia paroda visoje parodų istorijoje.

Tam tikslui bus vartojama net daugiau kaip tūkstantis akrų žemės nuo Flushing Bay iki Kew Gardens, Long Islande. Jau buvo nutarta kad šita paroda paminės 150-tas sukaktuves pilno steigimo Suv. Valstijų valdžios kada Jurgis Washingtonas emė pirmo prezidento pristega. Paroda prasidės balandžio mėn., 1939 m. ir tęsis per aštuoniolika mėnesių.

Komitetas, kuris susideda iš žymiausių piliečių, pranešė, kad įdėtas kapitalas pasieks net \$40,000,000, ir kad šita paroda žymiai prisidės prie "industriališko atstatymo netik New Yorke, bet per visą šalį" Federali, va'stijos ir miesto valdžios pažadėjo remti šitą parodą.

Miesto prisidėjimas susideda iš paskyrimo žemės už dyką. Tą žemę apdailins ir prirengs parodai. Į trumpą laiką bus įkorporuota kompanija, kuri be pelno apsiims vesti parodą. Jeigu pasiliktų pelno nuo parodos, kaip atsitiko Chicagoje, tai pinigai bus paskirti pašalpiniams tikslams, kaip ir tenais buvo daroma.

Kadangi New Yorkas yra pirma stotis atvykstantiems iš Europos, tai galime tikėti, kad pulkai žmonių ir iš ten atvyks. Labai tinkamas atsitikimas, kad paroda bus laikyta 1939 m., ir kad laikyta New Yorke mieste, nes New Yorko mieste federale valdžia laikė pirmą konstitucionališką posėdį ir per jos pirmą metų New Yorkas buvo šalies sostapiė.

Pirma šios šalies paroda buvo laikyta Crystal Palace, New Yorke, 1853 m., ir nuo to laiko šitas miestas neturėjo kitos. Pirmą parodą pasaulyje buvo laikyta Londone, 1851 m., su atidarymu Crystal Palace Expo-

sition. Dvejais metais vėliau kur šiandien stovi Bryant Park, New Yorko mieste, prie 42 gatvės, Amerika atidarė savo pirmą parodą užvardindama savo puikų namą po Anglijos Crystal Palace. Paroda buvo žinoma kaip "Pasaulinė Paroda del Perstatymo Industrijos Visų Tautų". 1876 m. Philadelphia nutarė laikyti antrą parodą.

Bet gal puikiausia iš visų parodų buvo pasaulinė Columbia Exposition of America, laikyta Chicagoje 1893 m. apvaikštinenti 400 metų sukaktuves nuo Columbo atradimo Amerikos. Netik finansiskai pasekminga, bet sulaužė rekordus aplankymo skaitlium, įmokėtų pinigų, svečių, didumo ir visu ku.

Kitos garsios parodos buvo Pan-American Exposition (B. f. fa'o) 1901 m.; Louisiana Purchase Exposition (St. Louis) 1904 m.; Jamestown Tercentennial (Virginijoje) 1907 m.; Panama-Pacific Exposition laikyta San Francisco 1915 m.; Sesquicentennial Exposition (Philadelphiaje) 1926 m.

Iš tų visų parodų, ne visos buvo finansiskai pasekmingos, bet jos visos buvo moksliškos ir artistiškos ir industrijoms atnešė daug naudos ir pelno.

Bet Progreso Paroda, kuri nelabai senai uždaryta Chicagoje vien sau stovi. Nes ji Chicagoje buvo atidaryta kuomet šita šalis kovojo prieš sunkius laikus ir visa tauta buvo nusiminus. Bet pabaigoje dviejų metų jau pelnas prasidėjo ir atsikaitoje matome, kad svečiai lankydami parodą praleido net \$60,000,000 parodos laukuose ir dar apie kitą \$100,000,000 miesto viešbučiuose, restoranuose, krautuose. Ir kas svarbiausia, tai pristatė net 70,000 žmonių prie darbo. Ir ar nebus pirmą paroda pasaulio parodų istorijoje, buti atidaryta antru kartu.

Dabar lieka New Yorkui pasi-naudoti progą laikyti didesnį ir toliau siekiantį pasauline parodą.

F. L. I. S.

NAUJOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS PARSIDUODA PO 10 CENTU

I
Lietuvos Ligiainė Sostinė —
Vaizdas iš Aleksoto [Kaunas
Vaizdas iš Finansų Ministerijos
Nemunas Prie Tunelio
Prezidento Rumai
Lietuvos Banko Vidus
Devintinių Procesija
Bazilikos Bažnyčios Vidus
Karo Muzėjus Išlauko
Paneminių Miškas
I Žaliąjį Kalną
Gelžkelio Stotis
Vytauto Didžiojo Bažnyčios Al-
Karmelių Bažnyčia [torius
Mickeyčiaus Namukas
Karo Muzėjaus Vidus
Iš Orlaivio
Bendras Vaizdas
Vytauto Tiltas
Karo Muzėjus
Kavalerijos Paradas

II
IŠVAIRŲS VAIZDAI

Lietuvos Aeroplanai
Skalbėjos
Salantai
Pirmoji Vaga
Vytauto Prisiega
Palanga — Upė Ronža
Ukio Darbai
Avių Ganykla
Rugiapūtės Baigtuvės
Palanga Iš Juros
Žaslės I Lauką
Kulimas Javų Aukštaičiuose
Lietuvio Ukininkų Tipas
Ir Mes Rugius Kertam
Vežimas Vaziuoja
Klaipėda
Krauna Siėnų I Vežimą
Rugiapūtės Baigtuvės

Taipgi Pasveikinimai Varduvių Dienoje; linkėjimai Gimimo Dienoje; pasveikinimai Velykoms ir Kalėdoms; mažesnės įvairios atvirutės po 5 centus.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET

— WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$1.50 In Foreign Countries ..... 2.00 One half year ..... 1.00 Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 Užsieniose—Lietuvoje ..... 2.00 Pusei metų ..... 1.00 Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

LIETUVOS KONSULAS CHICAGOJE, SAKO KAD VOKIETIJA NEDRIS PAKELT RANKĄ PRIEŠ LIETUVĄ

LIETUVOS KONSULAS CHICAGOJE, ANTANAS KALVAITIS, ŠEŠTADIENIO VAKARE PER RADIO STOTĮ, WCFL PASAKĖ SEKAMO TURINIO KALBĄ

Šiuo momentu, kai Lietuvos vardas linkniuojamas tarptautinės politikos arenoje; kai Vokietijos atsakingi žmonės siunčia Lietuvos adresu grasinimus; kada Vokietijos propagandos aparatas leidžia įvairias insinučijas rodos norėdamas parodyti, kad lietuvių tauta neturi egzistencijos teisės; kada Italijos-Etiopijos karas virto realybe ir sugriovė žmonių svajones, kad 1914 metų skerdynės niekuomet nepasikartos, visų tų faktų aktyvaus ir mūsų tarpe pasklidę gaudy, kad Klaipėdos Krašto gražinimas Vokietijai — vien tik laiko klausimas. Ne vieną iš mūsų ima nerimas, kas atsitiks su Lietuva. Todel, lai man bus leista bent bendrais bruožais panaalizuoti susidariusią padėtį ir pasidalinti savo mintimis bei išvadomis.

Benagrindami Italijos-Etiopijos konfliktą, mes priešisime prie išvados, kad karas gali pirmesiti ir į Europą. Sankcijos, kurias neseniai paskelbė Tautų Sąjungos nariai prieš Italiją, aišku, veda prie komplikacijų, prie valstybių blokavimosi. Anglija, kurios dabartinis konfliktas, užgautas gyvybinius kolonijū interesus, ieško paramos Prancūzijoje, kuri del tam tikrų išrokovimų, apie kuriuos pakalbėsime, vėliau nevisišškai sutinka su priemonėmis, kurias Anglija norėtų pavartoti prieš Italiją.

Keblumai Su Sankcijomis

Visa eilė valstybių, kurios nepriklauso prie Tautų Sąjungos, tame skaičiuje ir mūsų kaimynas Vokietija, teikia Tautų Sąjungai rimto susirūpinimo kaip efektingai būtų galima pritaikinti bausmę, skiriamą užpuolikiui. Atrodo, kad, jei valstybės, Tautų Sąjungos nariai, ir pavartos ekonomines sankcijas, tai tik tuomi galės pasinaudoti ne Sąjungos nariai, nes tos valstybės turės didesnės progos pakelti savo ekonominį gerbuvį teikdami kariaujančioms valstybėms medžiagą ir prekes.

Ryšium su tokia pajausia politine padėtimi ir turint galvoj Vokietijos karingą nusistatymą link Lietuvos, o ypatingai dabar, kada paaiškėjo Klaipėdos Krašto rinkimų daviniai, su pro naciško elemento žymia persvara, sudaro iliuziją, kad Klaipėdos Krašto galime greitai laiku netekti.

Bet giliau išsižūrėjus į esamą padėtį, mes atrasiame visą eilę juridinių ir politinių faktorių, kurie išsklaido Vokietijos ultranacionalizmo mirazus ir mums teikia rimto pamato tikėti, kad Vokietijos grasinimai neturi esminės reikšmės ir yra vien tik padaras nesveikos vokiškos vaidentuvės.

Nagrindėdami Klaipėdos Krašto juridinį statutą, prisieina konstatuoti: "Klaipėdos Kraštas, integralė, nedalinama Lietuvos dalis".

- 1. kad Klaipėdos Kraštas yra tai integralė, nedalinama Lietuvos teritorijos dalis.
2. kad tasai kraštas teko Lietuvai ne iš vokiščių maionės, bet tapo priskirtas Lietuvai Didžiųjų Valstybių.
3. kad Vokietija formaliai atsisakė nuo bi kokių į tą kraštą teisių ir tai užfiksavo savo parašu.
4. kad Didžiosios Valstijos, atiduodamos Klaipėdos Kraštą Lietuvai, su Lietuva, o ne su Vokietija sudarė tam tikrą konvenciją, įpareigodamos Lietuvai

Vyriausybe, valstybinio suvereniteto ribose saugot konvencijos nuostatus ir daboti, kad ji uoliai būtų pildoma.

Todėl, Vokietija neturi jokios juridinės į Klaipėdos Kraštą teisės net ir tame atvejuje, jei konvencijos nuostatai ir būtų laužomi. Ta teisė priklauso Lietuvos Vyriausybei ir Didžiiosios Valstijos, pasirašiusios Klaipėdos konvenciją.

Bet pokarinis laikotarpis mums rodo, kad valstijos nevisuomet laikos duoty pasizadėjimų ir laužo sudarytas sutartis. Tai aiškiai įrodo Lenkijos Vilniaus užgrobinimas, Japonijos Kinijos dalies užėmimas, Pietų Amerikos karas ir dabartinis italioetiopų konfliktas.

Todel, ir šiuo momentu galime daleisti, kad ir Vokietija gali pasekti Italijos pėdomis ir, paneigus valstybinius pasizadėjimus, eiti Mussolini ir kitų pramintais takais.

Pirm negu ieškoti atsakymo į šį klausimą, prisiminkime neseniai nuskambėjusio Italijos karinio tono aidus. Neseniai-gi Romoje buvo skelbiama, kad Italija nesutinkanti eiti į bi koki kompromisą, kad Mussolini neužsiganėdins siulomomis koncesijomis ir kad jie apie taiką kalbės, kuomet Etiopiją galutinai užkariaus. Šiandien vos porai savaičių prasliskus, karin-gas tonas jau atslugo. Jau oficialiai skelbiama, kad Italija neužimsianti viso Etiopijos krašto; kad ji tenkinsis gavus tam tikrą Etiopijos dalį. Klausimas, kas atsitiks už savaitės, mėnesio?

Jei Vokietija Užpultų Lietuvą?

Tokias staigas atmainas galima aiškinti tuomi, kad Italijos karas iššaukė visą eilę komplikacijų, užgavo nekurių valstybių interesus kurių gal Italija planuodaa savo žygi ir nemumate.

Dabar išsivaizduokime, kas atsitiktų, jei Vokietija ginklo pagelba bandytų užimti Klaipėdos kraštą?

Pirmiausiai, kaip jau anksčiau minėjau, Klaipėdos Kraštas yra nedalinama Lietuvos Respublikos dalis, tad ir Vokietijos pasikėsinimas prieš Klaipėdą lygintusi paskelbimui karo Lietuvai.

Pasikėsinimas prieš Klaipėdą teoretiniai reiškia paskelbimą karo prieš valstybes su kuriomis Lietuva pasirašė Klaipėdos konvencija.

Paskelbimas karo Lietuvai užgautų ir kitų Pabaltijos valstybių gyvuosius nepriklausomybės reikalus, nes aišku, kad Vokietija išvėlusai karan, negalėtų sustoti Lietuvos ribose. Ji eitų pagal nustatytą Rytų ekspansijos programą, kol atsiektų visiška Baltijos Juros, dominacija.

Toksai Vokietijos išgalėjimas nepakelini Rusijos interesams, nes vargu ar Rusija panorėtų, kad Baltiją kontroliuotų Vokietija.

Vokietijos išgalėjimas Pabaltijos pakraščiuose taptų pavojingas Prancūzijai ir visai eiliai naujai susitvėrusių valstybių.

Šios sąvokos pilnai pasitvirtins, jei mes pažvelgsime į pasakutinių savaičių politinius įvykius. Dar nenutilus garsams Hitlerio karin-gos kalbos, kurioje jis grąsino Lietuvai ginkluotą intervenciją, Didžiųjų Valstybių ambasadoriai Berlyne iškėlė Vokietijos Vyriausybei notas, kuriose pareiškė, kad Lietuva

Klaipėdos Krašto konvencijos laikosi. Todel, jei tie Vokietijos grasinimai virstų realybe, tai visa kaltė už taikos ardyną tektų pakelti Vokietija.

Vokiečiai Tebandą Lietuviams Kinkas Drebinti

Prancūzijos atsisakymas kooperuoti su Anglija prieš Italiją, vartojant militarines sankcijas, taip pat šį tą įrodo. Prancūzija balsavo už sankcijas ir pasižadėjo pildyti Tautų Sąjungos pakte numatytus prieš užpuolika nuostatus. Bet reikia spėti, kad nuo militarių sankcijų susilaiko vien tik delto, jog Europos taikai taip pat grėšia pavojus ir, jei Prancūzija visus jėgas ir atydą nukreips į Viduržemį ir Afrika, Europos frontas palieka atviru ultra nacionalistinėms Vokietijos avantiuroms.

Todel, išvaduje, Lietuva turi netik neginčytinų juridinių teisių į Klaipėdą, bet dabartinė politinė struktūra yra užtektina garantija prieš Vokietija, kuri dabar, Mussolini žygiui nepasisekus, jokiū būdu nedrīs eiti avantiuron ir sukelti pasaulinį karą. Vokietijos politikos vadai tai supranta ir todėl pasitenkina grumojimais, grasinimais ir kollijimais, kuriuos siunčia Lietuvos adresu ir rodosi nori išbandyti lietuviu nervų stiprumą ir juos nugasdinti, kad jie nesipriešintų vokiētinio darbui Klaipėdos Krašte. Bet lietuvis tų gąsdinimų nepalšo!

Visas Pasaulis Pritaria Lietuvos Kovai su Vokietija

Rugsėjo 21 dieną, kaip jau žinome, įvyko rinkimai į Klaipėdos krašto seimelį. Visados to krašto seimelio rinkimais budavo nemažas susidomėjimas. Tačiau šiometiniai rinkimai domina ne tik Lietuvą, ne tik Vokietiją, bet galima sakyti, ir visą Vakarų Europą. Mat, trys didžiosios Vakarų Europos valstybės — Anglija, Prancūzija ir Italija, drauge su Lietuva, yra pasirašę Klaipėdos krašto statutą. Taigi, šios keturios valstybės ir atsako už Klaipėdos krašto likimą.

Artinantis šiųmetiniams seimelio rinkimas, Vokietija pradėjo ypatingai smarkiai pulti Lietuvą ir mesti jei įvairius nebutus kaltinimus. Maža to, Vokietija pradėjo skusti Lietuvą Klaipėdos statutą pasirašiusioms valstybėms, ypatingai kreipdama tv valstybių dėmesį į seimelio rinkimus.

Anglija, Prancūzija ir Italija, gaudama nuolatinus, biaurių siekių pilnus Vokietijos skundus, paprasė Lietuvą dėl jų pasiaikiinti. Lietuva toms trims valstybėms nusiuntė ilgą raštą, kuriame išdėstė Klaipėdos krašto padėtį ir Lietuvos ten vedamą politiką. Drauge buvo išdėstyta nuolatiniai Vokietijos kurstymai prieš Lietuvą, šmeižtai ir atremti visi vokiškie išgalvoti prasimanymai apie lietuvių darbus Klaipėdos krašte.

Anglija, Prancūzija ir Italija gerai susipažinusios su Lietuvos paaiškinimais, rado juos visai teisingus ir pilnai patikimus. Dėl to šių valstybių atstovai, prieš pačius Klaipėdos krašto seimelio rinkimus, Berlyne Vokietijos vyriausybei pareiškė, kad signatarinės valstybės yra susilaukusios iš Lietuvos vyriausybės visiško patenkimo dėl statuto vykdymo, kad jos nieko neranda prikišti Lietuvos vyriausybės naujai paskelbtam seimelio rinkimui įstatymui. Taip pat jos pas Lietuvos vyriausybę rado nuosirdų norą prisidėti prie nuraminimo ir atvesti prie atžlugimo vokiščių lietuvių santykiuose.

Taip pat tos trys valstybės nutarė rugsėjo 29-tą dieną į Klaipėdos seimelio rinkimus nusiųsti savo atstovų, nes jos pilnai pasitiki Lietuvos gera valia, teisingumu ir nuosirdumu. Reikia pažymėti, kad paskutiniuoju metu Lietuvos kovą su Vokietija del Klaipėdos krašto seka visas pasaulis. Tačiau visų simpatijos ir linkėjimai yra Lietuvos pusėje. Visi supranta ir žino, kad ši kova yra Lietuvai gyvybinė kova, nes ji kovoja del savo žemės ir del savo žmonių.

SKAITYKITE IR PLATINKITE AMERIKOS LIETUVI

PO DVIDEŠIMT DVEJŲ METŲ Mano Įspūdžiai iš Europos Kraštų ir Tėvynės Lietuvos

KAIP KELEIVIAI JAUČIASI KELIAUDAMI PER ATLANTIKĄ

Apleidus New Yorką, išvykus į platųjį Atlantiką, aš tėjijau keleivių upą. Aš pastebėjau, kad apleidus New Yorko uostą staiga išnyko ekstazija keleivių tarpe turbūt visi galvojo, visi laukė susitikimo su audromis ir jurų ligomis; krikštavimas, link smas upas tarsį visiškai žuvo, bet dėja nei gali. Atsitolinus nuo Amerikos sausžemio matėsi platus galingas Atlantiko vandenynas, bet ramus melsvai žalias kaip dangus.

Pakilo keleivių upas ponios ir panelės nusiramino, gražiai pasipuošę pietams, dar gražiau vakare šokiams ir susipažinimo vakarėliui, kurį surengė laivo vadovybė. Dar pietų laiku prie griežiančios orkestruos įvairius muzikos šmotelius, pakilo keleivių upas, visi skaniai valgėm, o valgiai geri, kiekvienas valgė kiek tik norėjo. Prasidėjo naujos pažintys užsimezgė ryšiai draugavimo kelionėje, buvo ir tokių, kurie susipažinę ir susidraugavę gal būt niekad nepersiskirs kol gyvi bus, nes atsirado meilės ryšiai, romansai tarpe jaunųjų. Buvo ir tokių, kurie važiuoj Europon medaus mėnesį praleisti. Atsinaujino keleivių tarpe geras upas, krikštavimas, dabar tuli jautėsi laivo salione tarsai ant sausžemio pukiokio viešbučio salėje, šoko ir juokavo, kiti ant laivo promena-dos dėnio su pasigėrėjimu vaikščiojo, linksmai kalbėjosi.

O naktis graži, pagaliau atsirado ir skaistus mėnulis toje beribėje erdvėje tarpe Atlantiko vandenyno ir dangaus, kuriame blizgėjo daugybė tarsai daimentinių žvaigždžių. Tai gražus vaizdas! O, kokia puiki naktis, — prabilo gražuolė eidama su savo kelionės draugu dėnio promena-doje. Taip, labai graži — pritarė jos kolega. Aš girdėdamas jūjų nakties grožybę besigerė-jančius žodžius, nejučiomis pats apsidariau, gerėjauis grožybę gamtos gerėjosi visi kiti keleiviai. Tokiose aplinkybėse pakyla žmogaus upas atsiranda patraukimas linksmintis, šokti ir dainuoti, taip ir buvo: vieni šoko kiti dainavo kitame salione, tretį prie baro alutį, vyną ar valstybinę gėrę. Rodos kad žmonės pamiršo, jog jūrėmis keliauja. Taip tos ponios, kurios vežėsi gyduo'es del apsisaugojimo nuo juros ligos šoko ir krikštavo, apie tas gyduoles, juros ligas jau nebe galvojo.

Toks buvo upas mano bendra-keleivių per Atlantiką ligi pasiekėm senąjį pasaulį — Europą; galiu pasakyti kad daug keleivių vykstančių atostogautų Europoje, nenoriai apleido laivą, nes tuli abejojo, kad ras Europoje geresnius laikus už praleistus laive keliaudami per platųjį Atlantiko vandenyną. Prisipažinsiu kad ir aš taip jaučiausi. Ir dabar mano kelionės į Europą gerį įspūdžiai tebestovi mano atminty, tie malonus laikai ir malonios pažintys laive įgytos, vargiai bus užmirštos. Taip keleiviai jautėsi keliaudami per Atlantiką aš nei kiek neabejojau, kad kiekvienas iš jų vėl norės keliauti už metų kitų, o gal ir kas vienas metas per platųjį Atlantiką.

siekus sausžemį, pamačius Europos Kontinentą

Liepos 3 d. lygiai 9-tą val. ryte pasiekėm Airijos sausžemio krantus, tai buvo gražus vaizdas. Mes matėm gražiąją Airiją, didelius jos žalius panoramiškus kalnus. Musų laivas lėtu tempu plaukė tarsį į rankovę tarp didelių panoramiškų krantų ir juros užlajų, kurioje matėme nedidelį miestelį ir uostą, vadinamą Queenstown — karalienės miestą. Laivas sustojo, nuleido i karą, neužligo atplaukė nedidelis laivas nuo Queens-town osto su trimis airių kunigais; jie atvyko pasitikti Amerikos airius atvykusius aplankyti seną tėvynę Airiją ir gimines.

Mes susirinkome ant dėnio ir tėjijom, fotografavom Airijos krantus ir musų laivą apleidžiančius airius. Atsisveikinom su jais, palinkėjom jiems laimės ir gerų laikų Airijoje. Jie persėdę į kitą laivą nuvažiuavo,

V. M. ČEKANAUSKAS

mes paliko tolimesnei kelionėi. Aš nusipirkau "Daily Mail" ir "London Times" laikraščius, žingeidavau patirti kontinentales Europos žinias, taipgi, šį tą iš Amerikos. Taipgi nusipirkau atminčiai airišką liulką (pypkę) rankų darbo su balto dobilo lapeliais. Džiaugiuosi gražia liulka, skaitau kontinentales Europos žinias, tuom kartu musų laivas apleidinėjo Queenstown. Graži Airija — prabilo vienas iš keleivių, bet tamsi, atsilikus nuo pasaulio progreso, — kalbėjo jis į kitą keleivį. Aš mačiau airių pilis dideles tvirtoves, kurias anglai Airiją valdydami pastatė apsaugojimui Airijos uosto. Džiaugiuosi gražiąja pypkę su balto dobilo lapeliais, turbūt senelio airio rankomis gražiai padarytais. Baltas dobilėlis tai airių mylimiausia lauko gėlė, vadinama Shamrock, airių poe-tų-dainių ir rašytojų plačiai apdainuotas ir aprašytas. Taip, baltas dobilėlis airiams tas pat kas mums lietuviams žaloji rutelė. Taigi, liulką turiu įsigijęs iš Airijos atminčiai. Šias airių liulkas greitai keleiviai išpirkto, senis airys grįžo nuo laivo su visu šimtu dolerių, nes po dolerių gavo už kiekvieną liulką (pypkę); džiaugėsi senelis, šypsojosi jis su ranka mosuodamas mums "au revoire!" šaukė jis į mus: ligi pasimatymo! Kitą kartą daugiau liulkų atsinešu — sakė jis juokaudamasis.

Apleidome Queenstown pusiau vienuoliktos valandos ryte, atsilkyrus su Amerikos airiais keleiviams, sumazėjo keleivių skaičius, sumazėjo ir dainos ir žaidimai, nes airiai be galo links-mus žmonės, mėgsta dainuoti, šokti ir žaisti, dabar likome tik-tai amerikoniškai, anglai, francu-zai ir vokiečiai apie lietuvius čia negali but kalbos, nes lietuvių šiame laive visose trijose klasėse buvo tiktai penki, tatau jie jokios rolės neavidimo laivo keleivių tarpe, jie, galima sakyti, buvo neutralūs — maišėsi tarpe visų kitų tautų keliaujančių žmonių. Lietuviai važiuoja Lietuvon kitais keliais — Amerikos Švedų kompanijos laivais tiesiai be persidėmo į Klaipėdą, savąjį uostą. Bet atsirado keletas lietuvių, kurie keliovo į Hamburgą Amerikos laivu, iš Hamburgą per Vokietiją Lietuvon.

Del to, kad turėjau tikslą aplankyti Prancūziją, jos sostinę Paryžių, garsiausį Europos metro-polį, Europos kontinentą pasiekus, keliauom Airijos ir Anglijos pakraščiu ligi anglų uosto Plymouth, iš čia skersai anglų kanalą į francuzų uostą La Havre, čionai pasibaigė mano kelionė jūromis. Pasiekėm La Havre vėlai vakare 4 d. liepos, laive pernakvojom, o sekančią dieną anksti ryte po pusryčių, devintą valandą išvykome į Paryžių, musų laivas išplaukė į Hamburgą, seniausią ir didžiausią Vokietijos uostą, kuris randsi šiaurės juroje. Atlikome formalumus — pasportų revizi-ją ant laivo o muitinį La Havre buvo peržiūrėtas musų bagažas. Muitinės valdininkai mažai bagažą krėtė — žiūrėjo neva, bet mažai jie ką matė, vienok kiekvienas keleivį klausė ar turi cigarete, cigarų ar tabako by kokioje formoje, kas mus stebino. Aš iš kalno žinojau, kad francu-zai plėšia didelį muitą ant įvežamo tabako kad įleidžia tiktai 100 cigarėtu, tuziną cigarų ir dežutę dektukų veltui be muito, tačiau jis randa tabako daugiauju nustatytos normos pas keleivį, plėšia didelį muitą.

Aš vežiausi labai daug amerikoniškų cigarėtu ir cigarų, kuriuos man mano draugai davė dovanų, ypatingai dėkoju p. S. Pikturaini, hartfordiečiui, kuris mane gausiai cigarėtais ir cigarais apdovanojo bet gaila, kad aš jais nepasinaudojavau nes jei bučiau patekęs su savo cigarėtais ir cigarais Le Havre muitininkams į nagus, butų reikėję užmokėti muito mažiausią kelis šimtus frankų. Vienas keleivis užmokėjo \$10.00 už dežę cigarų. Aš gi tikėjauis pervažiuoti 6 valstybių rubežius, kiekvienai valstybei but reikėję užmokėti muitą už vežamus cigarėtus ir cigarus, tatau aš kiek liko cigarų ir cigarėtu visus išdalinau keleiviams, daviau laivo tarnau-tojams. Gaila buvo man skirtis

su amerikoniškais cigarėtais ir cigarais, bet turėjau skirtis, nes man jie butų kainavę 100 kartų daugiau negu verti kol aš pasiekiau Lietuvą. (Bus daugiau)

Vykstantiems Lietuvon Žinotina

I. ISTEKĖJUSIŲ MOTERŲ PILIETYBĖ

Lietuvos piliētė, ištėkėdama už svetimšalio, t.y. ne Lietuvos piliečio, arba kai jos vyras Lietuvos pilietis priima svetimos valstybės pilietybę, automatiškai nustoja Lietuvos pilietybės. Jei einant jos vyro šalies (pav. Jungtinių Amerikos Valstybių) įstatymais, ji neigėja vyro pilietybės, tai principaliai ji nustoja teisių Lietuvos pilietybei, bet gi teisių nenustojimo faktą pripažinti tegali tiktai Pilietybės Teisių Komisija prie Vidaus Reikalų Ministerijos Kaune. Lietuvos Konsulatai negali panašiais atvejais išdavinėti pasų ir privalo priesiusti paso prašymą: su senuoju pasu, jungtvių metrių ištrauka ir vyro pilietybės įrodymais, Pilietybės Komisijai Kaunan. Kadangi ši procedūra yra gana ilga, tai visos šiuo reikalu interesuotos moterys raginamos laiku išsiaiškinti savo pilietybės klausima.

II. LIETUVON VEZAMOS MANTOS LIUDIJIMAI

Daugelis amerikiečių, ar tai grįžtančių Lietuvon apsigyventi., ar tai vykstančių ilgesniam laikui Lietuvoje gyventi, vežasi su savim mantą, įvairių vartotų daiktų. Dažnai keleiviai nepasirūpina gauti iš Lietuvos Konsulatų Amerikoje liudijimų, reikalingų tiems daiktams įsivežti Lietuvon be muito.

Vartotų naminių daiktų be muito įvežti leidimui gauti, reikalinga pristatyti Konsulatn sąrašą, 4-se egzemplioruose, smulkiai suminint ir aprašant vežamus daiktus, pareiškimė suminint: a) kad savininkas yra Lietuvos pilietis, nurodant paso ir serijos Nr., bei kokioje įstajoje ir kada pasas išduotas; b) kiek laiko (nuo kokių metų ir mėn. ligi kurių metų ir mėn.) gyveno užsienyje; c) kad sąrašė išvardinti daiktai tikrai priklauso tam ir tam (vardas ir pavardė) ir buvo jo vartojami, ar kad tuos daiktus keliautojas paveldėjo; d) kada (mėnuo ir diena) bei kokiū laivu keliautojas išvyksta Lietuvon, ir per kokiū sienos peržengimo punktą pasieks Lietuvą.

Jei keliautojas nėra Lietuvos pilietis, tai pareiškimė reikalinga nurodyti iki kurio laiko jis turi teisę Lietuvoje gyventi. Svetimšalių (t.y. ne-Lietuvos piliečių) vartoti naminiai daiktai Lietuvon įleidžiami sumokėjus muitinėje pinigais ar banko garantija užstatą, kuris lygus įvežamų daiktų muitui. Neišgyvenę vienerių metų, svetimšaliai turi įmokėti muitą arba daiktus grąžinti užsienin. Išgyvenę ilgiau kaip vienerius metus, laikomi nuolatiniais Lietuvos gyventojais ir jų įvežti daiktai atleidžiami nuo muito, kaip ir Lietuvos piliečių.

Tokie patys nuostatai veikia ir del Lietuvon įvežamų palikimų, Lietuvos piliečių, gyvenančių Lietuvoje, paveldėtu užsienioje, ir del kračių, įvežamų moterų, ištėkėjusių už Lietuvos piliečių ir tuo įgijusių Lietuvos pilietybę bei nuolatinio apsigyvenimo Lietuvoje teisę.

Automobilai (nauji ir vartoti) be muito nepareidžiami.

Svarbu, kad keleiviai išsanksto pasirūpintų aukščiausio išvardintus liudijimus, nes be jų įsileidimas be muito užtrunka ir tenka bereikalingai nervintis.

Konsularinis mokeskis už šiuos liudijimus yra 10 litų (\$2.00). Liet. Generalinis Konsulatas

Trumpiausia Lietuvos Istorija Tik 25 centai

Visų trumpiausia Lietuvos Istorija yra parašęs buvęs "Vienybės" redaktorius, dabartinis Lietuvos Radio programos vedėjas New Yorke, Jonas Valaitis. Ta Istorija parašyta 1933 metais ir pardavinėta po 25 centus. Jos jau mažai beliko neišparduotos, gi ją dabar parduodam tik po 25 centus. Taigi, kiekvienas lietuvis ją įsigykyte. Ją perskaitysite per pusvalandį. Kadangi ji labai aiškiai parašyta, per tą laiką patirsite svarbiausius Lietuvos įvykius. Taipink ptingus į laiką!

Amerikos Lietuvis 14 Vernon St. Worcester, Mass.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šių skyrių tvarko ir prižiūri

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

Rašo DR. S. BIEZIS, gydytojas ir chirurgas, Chicago

APSAUGOJIMAS VAIKŲ NUO APKREČIAMŲ LIGŲ (tesinys)

SKIEPIJIMAS PRIEŠ RAUPUS

Kuomet Dr. Jenner 1798 metais pirmą sykį skiepijo prieš raupus, tai buvo vienas didžiausių darbų, nuveiktų medicinos moksle. Išradimas šių skiepų buvo padėjimas tvirtu pamatu apsaugomajai medicinai, kuri, šia linkme eidama, vis daro naujo progreso ir vis daugiau ligų užkariauja.

Kad tinkamas skiepijimas yra tikras budas apsaugoti nuo susirgimo raupais, tai šandie jau nebegali būti nei mažiausios abejonės pas protaujančius žmones. Senesni žmonės dar pamena šios ligos epidemijas kuomet skiepijimas tik retai kur buvo praktikuojamas. Gi šiais laikais vykinant sistematišką skiepijimą, ši liga tarsi visai išnyko, nors visos kitos gyvenimo aplinkumos veiktos pačios.

Čia paduosiu tik porą pavyzdžių. Štai, Detrote mieste, ačiu nuolatinei propagandai ir be paliovos skiepijimui, bėgy pastarųjų keturių metų nebuvo nei vieno susirgimo raupais. Metropolitan apdraudus kompanijos skaitmenimis per 1933 mt. 46 valstijose (šteituose) susirgimų buvo užrekorduota 6,122, o 75% (4,589 atsitikimai) atsitiko dvylikoj val-

stijų, kurių bendras skaičius gyventojų siekia tik vieną penktą dalį J. A. V. gyventojų. Reikia pažymėti, kad šiose valstijose bendras sentimentas skiepyti gana nepalankus. Dešimtyje rytinių valstijų, kurių gyventojų skaičius dvigubai didesnis už pirmąsias dvyliką ir kame skiepijimas labai populiarus susirgimų per tuos pačius 1933 m. tebuvo įregistruota vos tik keturi (4) atsitikimai. Šitokiam dideliame skirtumui tiesioginis kreditas priklauso skiepijimui, nes visi kiti faktoriai veiknieku nesiskiria. Europoje randasi valstybių su priverstiniu skiepijimu, kame raupai visai nežinomi.

Patsai skiepijimas, kuomet tinkamai atliekamas, jau milijonais sykių neginčijamai įrodė, kad yra visai nepavojingas, kad skiepijimas nesudaro pavojaus. O nauda iš to labai didelė. Taigi šioje gadyneje, nei vienas vaikas neturėtų but paliktas neskiepytu. Čia noriu priminti, kad ir dabar dar atsiranda fanatikų, kurie tam gana priešingi. Tačiau pastarieji esti bendrai menko supratimo žmonės ir net visai nesiskaito su aiškiais faktais. Taigi, žinoma, nėra reikalo į juos kreipti nei mažiausio dėmesio.

Šiame paveikslėlyje matome, kad Lietuvos pajurio kopos turi šimtą vaizdų. Pažiūrėjus į šį reginį stebiesi kokia įvairi savo pavaldais Nėringa. Vėjo pustomos, neramos smiltys, amžinai klajodamos kasdien teikia keleiviui kitoksnį vaizdą: kaip jūros bangos, kaip supilti piliakalni, kaip begalinės lygumos.

Kaunietės atnešė gražiausių gėlių bukietus įteikti. Vėliau miškai tyliai ošė lakuno garbei. Tūkstantinės minios žmonių aerodrome taip susigrupavo, kad atskridusį ir automobilu važiuojantį lakuną galėtų visi matyti ir pasveikinti.

Minutės slinko kaip metai. Visi dairėsi į pietus ir vakarus, tikėdami dangaus mėlynėje pamatyti iš tolimos isneriančią "Lituaniką II". Tačiau veltui ir vakarus krypo minių žvilgsniai. Žmonių lūpose nuskambėjo gandas, kad Vaitkus pastebėtas ties Vokietijos Kielo karo uostu. Kiti vėl paskelbė, kad "Lituanika II" jau praskrido pro pietų Norvegiją. Tačiau vis nepatikrintos žinios. Tik apie 15 valandą buvo gauta žinia, kad "Lituanika II" nusileido ir aplūžo Airijoje. Tai buvo baisus smūgis visam kraštui. Nuliudo tūkstantinės minios, nusiviro žmonių galvos sunkias dumas dumodamos. Visų veiduose matėsi skausmas.

Niekas nenorėjo tikėti paskelbtos žinios tikrumu. Pasigirdo abejonjančių balsai. Prasimanymas. Melas. Šie žodžiai skambėjo žmonių lūpose. Lietuvos karo aviacijos viršininkas pulk. inž. Gustaitis ir Lietuvos, aero klubo pirmininkas prof. Z. Žemaitis tuojau telegrafu susisiekė su Londonu ir iš ten gavo tokias tikras žinias: "Lakunas Vaitkus-nukrito Ballinrobe Mayo grafystėje, Airijoje. Lėktavas atsismušė į medį ir smarkiai aukentėjo. Lakunas išliko sveikas". Antroji žinia skelbė: "Vaitkus, visiškai nusikamavęs po ilgo skridimo, dabar miega viešbutyje Ballinrobe. Galimas dalykas, kad jis šandien vakare išvažiuos į Dubliną. Kiek galima spręsti, Airijos pakrantę jis pasiekė per 22 valandas. Oras viršuje Atlanto vandenyno buvo labai blogas". Atsipeikėjo susirinkusi minia, atsigavo lietuvių tauta, kad jos drąsuolis sunus po garbingojo žygio išliko sveikas. Nors tūkstantinėms minioms buvo sunku skirstytis iš Kauno karo aviacijos aerodromo, nesulaukus antrojo lietuviško karo, tačiau tauta dižaugėsi kad mirtis šį kartą nepareikalaus jos didvyrio sunaus.

Šį Vaitkus žygi vis pasaulis sekė su didžiausiu susidomėjimu ir visi jį labai aukštai įvertino. Juk tai pirmas atsitikimas pasaulyje, kad šiuo metu, rugsėjo mėnesyje, buvo perskristas Atlanto vandenynas. Dar Vaitkaus žygio savo įdomią nuomonę paskelbė ir Lietuvos karo aviacijos viršininkas pulk. inž. Gustaitis. Jis kartu įvertino ir Vaitkaus skridimo reikšmę. Pulkininkas Gustaitis sako, kad vienas kitas yra linkęs prikišti Vaitkui, kad jis nesugebėjo pabaigti savo kelionę, nepasiekė Kauno aerodromo. Tokie priekaištai yra lengvapėdiški ir juos gali daryti žmonės neįsigilinę, kas yra transatlantinis skridimas ir kokios tos kelionės sąlygos. Nežiūrint avarijos, Vaitkaus skridimas yra pavykęs. Jis nuskrudo 5.200 kilometrų. Tai pati didžiausi ir sunkiausia kelio dalis. Vaitkus padarė milžinišką žygi ir jis nusipelnė didžiausios lietuvių tautos pagarbos. Jo perskridimas transatlantinių skridimų eilėje užima laabi garbingą vietą. Reikia pažymėti ir tai, kad šiemet tai vienintelis transatlantinis skridimas. Vaitkus kelionė kelia nė kiek nemažesnio dėžiaugsmo, kaip kad jis būtų nusileidęs Kauno aerodrome. Reikia Vaitkumi dėžiaugtis ir dėžiauti, nes jis vertas didelės mūsų pagarbos ir meilės, kurią Lietuvos visuomenė sugebės jam pareikšti.

Kai tik Kaune buvo gauta žinia, kad Vaitkus buvo priverstas nusileisti Airijoje, Lietuvos aero klubas jam nusuntė sveikinimo telegramą už jo didį žygi ir pakvietė butinai atvykti į Lietuvą. Taip pat Lietuvos aero klubas leitenantą Feliksą Vaitkų išsirinko savo garbės nariu ir nutarė pasiulyti ALTASS'ui dovanoti jam "Lituaniką II". Vaitkaus Kaune laukiame artimiausiomis dienomis. Lietuvos visuomenė daro pastangų, kad jis iš Londono į Kauną atskristų oro keliu. Organizacija ir Lietuvos vyriausybė rengiasi Vaitkų sutikti ir atitinkamai pagerbti Kauno karo aviacijos aerodrome. Be to, Kaune valstybės teatre jis padarys visuomenei platų pranešimą apie savo skridimą. Kauno miesto savivaldybė, drąsiam lakunui pagerbti, Kauno miesto rotušėje rucšia didelį priėmimą. Tsb.

kinimo telegramą už jo didį žygi ir pakvietė butinai atvykti į Lietuvą. Taip pat Lietuvos aero klubas leitenantą Feliksą Vaitkų išsirinko savo garbės nariu ir nutarė pasiulyti ALTASS'ui dovanoti jam "Lituaniką II".

Vaitkaus Kaune laukiame artimiausiomis dienomis. Lietuvos visuomenė daro pastangų, kad jis iš Londono į Kauną atskristų oro keliu. Organizacija ir Lietuvos vyriausybė rengiasi Vaitkų sutikti ir atitinkamai pagerbti Kauno karo aviacijos aerodrome. Be to, Kaune valstybės teatre jis padarys visuomenei platų pranešimą apie savo skridimą. Kauno miesto savivaldybė, drąsiam lakunui pagerbti, Kauno miesto rotušėje rucšia didelį priėmimą. Tsb.

NUO KO ŽMONĖS MIRŠTA?

Nors Cenzos Biuras paskebia mažą pakylimą mirtingumo ratos Suv. Valstijose praeitais metais, bet peržiūrėję tas statistikas matome svarbią žinią, kad nuo iki šiam laikui paprastų priežasčių skaitliai puolė. 1934 m. iš viso 1,396,903 žmonės mirė, tai yra mirtingumo rata iš 11.0 del 1,000 gyventojų, tai padidėjimas už 1933 m. ratą, kada rata buvo 10.7.

Pirmoje vietoje tarpe ligų stovi vėžys, kuri atėmė net 140,000 gyvasčių ir reprezentuoja mirtingumą iš 111.3 del 100,000 gyventojų. 1933 m. rata buvo 107.

Cirkuliariškos sistemos ligos užima antrą vietą su rata iš 108.0 del 100,000 gyventojų; sekančioje vietoje stovi smegeninis kraujapludis su rata iš 85.5 del kiekvieno 100,000 gyventojų. Gerklinė-pneumonia nukirto daugiau kaip 96,000 aukų arba rata iš 76.5 del kiekvieno 100,000 gyventojų.

Džiova ir influenza buda labai svarbios ligos, bet medicina ir mokslas pasekmingai jas pergalėjo nors ir daugiau kaip 71,000 žmonių numirė nuo dižovos visų formų, bet mirtingumo rata nupuolė nuo 56.4 — 1932 m., ir 53.6—1933 m. iki 51.2 1934 m. Bet didesnis laimėjimas vyko su influenza. Mirtingumo rata 1932 m. buvo 30.9 ir 1933 m., buvo 26.4, bet jau 1934 m. nupuolė iki 17.3 del kiekvieno 100,000 gyventojų.

Tos baisios kudukystės ligos, karštligė, škarletina, kriukuly ir difterija, visos nupuolė, bet stebėtinas dalykas, kad nuo tymų net tris syk daugiau vaikų numirė. Tas yra stebėtina tame, kad žmonės vis mano, kad tymai yra kudukystės paprasta ir lengva liga. Daug motinų tyčia išstato vaikus užsi-

PRALEISKITE ILGUS RUDENS IR ŽIEMOS VAKARUS NAUDINGAI - SKAITYDAMI ŠIAS ĮDOMIAS KNYGAS PRISIŪSTAS KĄ TIK IŠ LIETUVOS

Vaikų Auklėjimo Vadovėlis Motinoms	35c
Aukso Knygelė, Apie Mandagumą Vyrams	35c
Geografija: Azija, Amerika, Australija, Afrika	\$1.40
Pasakojimai Iš Gyvulių Gyvenimo	\$1.00
Laiškai Busimajai Sužadėtiniai	75c
Dramblys Karis, (Mukerdži)	\$1.00
Šešėlių Žmonės, Sacchetti	50c
Meilės Prakeiktos Sielos	75c
Špionažo Paslaptys, (1914 — 1918 m.)	75c
Mokslas Pasakos Ir Pasakojimai	\$1.00
Pirmieji Žmonės Mėnulyje	\$1.40
Jūros Vilkai, 2 Tomai	\$1.50
Aistrų Kova	50c
Snaudžiantis Milžinas	\$1.40
Paslaptingas Radinys, Nikas Karteris, 63 pusl. knygelė ..	35c
Rudolfo Valentino Gyvenimas, E. Ramond	50c
Kaip Apsisaugoti Nuo Ligų, Dr. E. M. Geravičius	50c
Į Aukso Šalį, Joseph Spillman, S. J.	50c
Pilsudskis, Aklavavo	50c
Žydų Rinktinės Apsakos, Vertimai	\$1.00
Dubrovskis, Puškino	50c
Mėlynoji Ranka, E. Wallace	\$1.00
Zuzi Soka, A. Narkevičius	\$1.00
Durys Su Septyniais Užraktais, E. Wallace	\$1.00
Dvasios ir Žmonės, Z. Lagerloff	50c
Raudonasis Ratas, Edgar Wallace	75c
Šarunas, B. Sruga	45c
Žalioji Miestas, P. Mašiotas vertimas	60c
Juodoji Knyga	\$1.00
Šventoji Gėlė, J. Kazėno vertimas	\$1.00
Canterville Vaiduoklis, J. Jablonskio vertimas	35c
Saulės Sunus, J. London	50c
Nepagristi Nuotikiai Arsenijaus Lupino Aukšinis Trikampis ..	50c
Vagis Džentelmenas A. Lupenas	75c
Esmaičio Sakalėlis, 1928 m. laida	\$1.00
Esmaičio Sakalėlis, 1929 m. laida	\$1.25
Spindulėlis, Skaitymai mokiniam	75c
Negyvojį Gamta — Oras — Vanduo — Žemė	35c
Arsenijus Lupenas Prieš Sherlocką Holmes	75c
Pamokslai Idėjos Broliams	25c

NAUJI TEATRU VEIKALAI

1. Šėtono Karalystė, P. Vladimirovas, Dviejų Vaizdų	50c
2. Pasaulinė Tragedija	50c
3. Perkunija, A. Ostrovskio — Penkių Veiksmų Drama ..	50c
4. Tėviškė, 3 Veiksmų Tragedija, A. K. Puidos vertimas ..	50c
5. Dramos, A. K. Puida	\$1.00
6. Mano Taurė, P. Vaičiūnas	50c
7. Potašas ir Perlamutras	50c

Kreipkitės AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS 14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvis

1 LIETUVĄ TIK \$2.

Kurie turi užrašę į Lietuvą "Amerikos Lietuvis" ir jau jų prenumerata yra išsiųstas — prašom panaujinti. Taipgi nurėtume paprašyti ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipti į savo giminačius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį. Amerikos Lietuvis prenumeratos kaina Suv. Valstijoje \$1.50 Užrubežy—Lietuvoje \$2.00. Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėti negalėsime. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyti, prašome pasiskubinti jį atnaujinti.

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St Worcester Mass

Gražių Pasiskaitymų Talpina Mėnesinis žurnalas

IŠMINTIS 315 E Street SO. BOSTON, MASS. Metams \$1.00 Kopija 10c PRENUMERUOKITE DABAR

VISA LIETUVA SU DIDŽIAUSIU DŽIAUGSMU SVEIKINO FELIKSĄ VAITKŲ, SEKMINGAI NUGALĖJUSĮ AUDRINGĄ RUGSĖJO ATLANTĄ

Jo Žygis Kiekvieno Lietuvio Širdyje Kelia Džiaugsmą ir Pasididžiavimą

Paskutiniuoju metu jau ne daug kas manė, kad šiemet, ypač rudens laiku, mūsų Feliksas Vaitkus ryšis savo didžiajau žygiui į Lietuvą. Nors buvo tikima, kad lakunas savo sumanymo neatsisakys, tačiau vis dėlto manoma, kad "Lituanika II" išvys Lietuvos padangę tik kitais metais. Tiesa, kai kurie silpnosios budo ir mažiau kantrūs žmonės jau buvo beveik nusistoję vilties, kad kada nors galės sulaukti antrojo didingo lietuvių tautos laimėjimo kovoje su siaubinguoju Atlantu. Vaitkus tęsė jo ir visi nepasitikėjimai ar abejonimai nusilenkė drąsiojo vyro didžiajam žygiui.

Rugsėjo 21 dieną Lietuvą pasiekė nepaprasta žinia — lakunas Feliksas Vaitkus pakilo žygiui į Kauną. Tai buvo lyg perkuno trenksmas iš giedro dangaus. Žinia žaibo greitumu pasklido po visą kraštą. Sujudo, sukruto visi kas tik gyvas. Žmonės apgulė radio imtuvus, gaudė laikraščius, net iš tolimiausių kampelių telefonai užėję Kauną, vis klausdami naujienų. Iš viso krašto burių buriai žmonių visokiomis susisiekimo priemonėmis, visais keliais, vieškeliais pasuko Kauno link, kad galėtų sutikti ir pasveikinti vyrą, kuris savo drąsa nugalėjo siaubingąjį Atlanto vandenyną, kuris po savo kojomis pamynė visus jo baismus ir stėjo atkakliai kovon su mirtimi del savo senosios tėvynės ir keturių milijonų tautos garbės.

Lietuvos visuomenė visą Vaitkaus skridimo laiką neturėjo jokių aiškesnių žinių. Prasiėjo nerimas. Jau buvo girdėti spėjimai, kad skridimas nepavykęs, kad Vaitkus nukritęs į van-

denyną ir t. t. Tai buvo gandai. Bet neturint jokių raminančių žinių jie buvo galima, ypač, kad "Lituanika II" turėjo skristi ir per audrų sritį. Visą skridimo laiką viso pasaulio radio stotys gelbėjo Vaitkui. Ypač daug padėjo airių radio stotis Atlohne. Ji visą laiką artimai bendradarbiavo su lakunu, teikdama jėm žinių apie oro stovį Atlanto vandenynė. Norėdama padėti lakunui susivokti, kur jis yra, Atlohne radio stotis transliuodavo patefono plokštelių muziką. Nemažiau padėjo ir prancuzų stotis Islande. Ši stotis jau Vaitkaus skridimo dienos rytą tuojau susijungė su visais prancuzų laivais, esančiais Atlanto vandenynė ir jiems pranešė, kad per Atlanto vandenyną skrenda Vaitkus.

Rugsėjo 21 ir 22 d. Lietuvoje nebuvo jokių žinių apie "Lituaniką II" skridimą. Dažnai buvo skelbiami tik spėjimai. Tačiau rugsėjo 22 apie vidudienį pradėjo ateiti daugiau raminančių, nors irgi nepatikrintų, žinių. Pietų metu pasklido gandas, kad Vaitkus pastebėtas ties Airijos krantais. Visų dėžiaugsmui nebuvo galo. Dešimtyje tūkstančių žmonių visais takais takeliais, keliais, visomis susisiekimo priemonėmis galvotrukčiais leidosi į Kauno karo aviacijos aerodromą. Bematant prisirinko apie 50.000 žmonių minia. Iš viršaus žiūrint ši minia atrodė lyg koks skurdžėlynas. Atvyko Vaitkaus sutikti Lietuvos kariuomenės dalys, šaulių buriai, visokios visuomeninės organizacijos ir studentų korporacijos su savo vėliavomis. Aerodrome taip pat stovėjo lakunui paruoštas, gelėmis išdabintas automobilis.

Kas Dedasi Lietuvoje

Kaune Surengta Mažosios Lietuvos Paroda

Paskutiniuoju metu visame pasaulyje plačiai skamba Mažosios Lietuvos, ypač jos šiaurinės dalies, Klaipėdos krašto vardas. Tai yra propaganda. Bet ta propaganda daugiausia varoma vokiečių. Todėl supranta, kad nevisa ji Lietuvai yra palanki. Tik daugiau nusimanančiose pasaulio dalyse vokiečiai šmeižtai prieš Lietuvą neranda jokio atgarsio, nes šviesesnis pasaulis šiandien jau moka atskirti melą nuo tiesos. Lietuvoje Mažąją Lietuvą taip pat dabar yra daug didesnis susidomėjimas, negu buvo anksčiau. Tai yra todėl, paskutiniuoju metu nacių ariški "mokslininkai" visur ėmė triuhyti, kad Mažąjoje Lietuvoje lietuviai niekad negyveno ir, kad ten tikriji istoriniai šeiminkai buvo ir yra vokiečiai. Tai žinoma, yra ne kas kita, kaip tik klajojimas istorijos ir tiesos.

Kaune, rugsėjo 22 dieną atdarytoji Mažosios Lietuvos paroda visiems aiškiausiai parodo dabar vokiečių skelbiamą "mokslo" melus. Ši paroda yra su skirstyta į keturis skyrius. Pirmame skyriuje supažindinama su Mažosios Lietuvos praeitimi. Čia yra išstatyti žemėlapiai, nuotraukos ir daiktai, vaizduojantieji Prūsų Lietuvos kultūrą, tikybą, tautos dailę, žmones, valdovus ir t. t. Čia taip pat yra daug medžiagos pažinti kryžiuočių ordinu, vokiečių pastangoms nutautinti Mažąją Lietuvą. Yra parodoma, kaip vokiečiai slopino prūsų lietuvių kalbą ir kultūrą, kokias priemones vartojo gyventojams suvokietinti ir kokių skriaudų Prusiai Lietuvai yra pridare.

Antrame parodos skyriuje vaizduojamas Mažosios Lietuvos, ypač Klaipėdos krašto, gyvenimas nuo didžiojo karo pradžios ligi 1923 metų, kai Klaipėdos kraštas, vietos gyventojams, sukulis, prisiglaudė prie Didžiosios Lietuvos. Šiame skyriuje matoma, kaip Klaipėdiečiai gyveno didžiojo karo metu, paskui prancūzų valdomi, kaip jie 1923 metais sukilo, kaip ėjo sukilimas ir kaip įvyko susijungimas su Didžiąja Lietuva.

Trečiame skyriuje yra parodytas Klaipėdos krašto gyvenimas, prisijungus jam prie Lietuvos. Čia yra sutelkta daug medžiagos, vaizduojančios tautinį atgimimą, organizacijas, veikėjus, kultūros kilimą, mokyklas, spaudą, Klaipėdos krašta ir miestą, uostą, gražiosios Nėringos gamtą ir žvejybą. Ketvirtame skyriuje yra parodyta svetimų valstybių įtaka Klaipėdos kraštui, jau esant jam Lietuvos valdžioje. Čia tarp kita ko, yra plačiai pavaizduota šią žiemą buvusi garsioji valstybės išdavimo byla.

Ši paroda tai yra tikras Mažosios Lietuvos lietuviškumo įrodymas. Joje išstatyti dokumentai apie to krašto lietuviškumą yra paskebtai ne kieno nors kitų, bet tų pačių vokiečių rimčiausių mokslininkų. Jie sakė, kad dar ir dabar Mažosios Lietuvos žemė kvėpuoja jos lietuviškos praeities dvasia. Šio krašto lietuviškumui įrodyti mokslininkų dar butų per maža. Patys krašto vietovardžiai ir lietuviškos dainos, Liudvikos Rėzos ir kitų tautosakininkų užrašytos, liudija, kad čia žmonės gyveno tuo pačiu gyvenimu, vargo tuos pačius vargus ir alsavo ta pačia dvasia, kaip ir Didžiosios Lietuvos lietuviai. Prieš keletą šimtų metų pirmasis Prusijos universitetas didžiavosi lietuviškais mokslininkais, kaip Rapagelioniu ir Kulviečiu. Šešioliktojo amžiaus Prusijos valdovas Albrechtas visiems svetimšaliams kunigams įsakė mokytis lietuvių kalbos, nes žmonės jų vokiškų pamokslų nesuprasdavo. Tai yra tik kelios nesuklastotos istorijos tiesos. Ir jos visos kalba už Mažosios Lietuvos lietuviškumą. Štai dėl ko joki vokiečių atėjūnai neatėmė ir niekad neatomės lietuviams mylėti Mažąją Lietuvą.

Mažosios Lietuvos paroda vyksta Vytauto Didžiojo universiteto rumuose. Lietuvos žmonės, net iš tolimesnių vietų nuo Kauno, išsotis ekskursijomis vyksta jos pasižiūrėti. Tsb.

Kaip Lietuvoj Buvo Ruošiamasi Minėti Vilniaus Pagrobimo 15 Metų Sukaktuves

Šiomet, spalio 9 dieną suėjo 15 metų, kai lenkai, sulaužę Suvalkų sutartį, klasingai pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių. Kasmet toji diena Lietuvoj yra plačiai minima su tam tikromis iškilėmis. Ją daugiausia suruošia Vilniui Vaduoti Sąjungs skyriai, drauge su šaulių būriais ir kitomis organizacijomis. Šiomet Vilniaus pagrobimo sukaktuves Lietuvoje ypač plačiai buvo paminėta. Spalio 8 dienos vakare visose Lietuvos kapinėse prie paminklų žmonės buvo susirinkę pagerbti žuvusių kovose del Vilniaus. Tuo pačiu metu buvo deginami Vilniaus laužai.

SAVOTISKAUSIA PROFESIJĄ — VARNŲ GAUDYTOJAI

Šios profesijos nėra niekur kitur pasaulyje, kaip tik Klaipėdos krašte, Nėringos žvejų kaimeliuose. Rudens metu, audroms neleidžiant plaukti į jūrą, žvejai su tam tikrais tinklais eina gaudyti varnų, iš kurių mėsos jie šeimynai pagamina skanius pietus. Šiame pavėkslyje nesuklastotos istorijos tiesos. Ir jos visos kalba už Mažosios Lietuvos lietuviškumą. Štai dėl ko joki vokiečių atėjūnai neatėmė ir niekad neatomės lietuviams mylėti Mažąją Lietuvą.

Kaune organizacija susirinko į Vytauto Didžiojo muziejaus sodelį ir pagerbė žuvusius, su degalais ėjo į Kauno pilį, kur buvo sukurta Vilniaus laužas.

Spalio 9 d. rytą prie visų namų buvo iškabintos tautinės gegulės — pasiryžimo vėliavos. Bažnyčiose ir kituose maldų namuose Vilniaus atvadavimo intencija buvo laikomos pamaldos. Lygiai dvilyktą valandą visame krašte buvo paskelbta rimties minutė. Tuo metu Lietuvoje sustojė visoks judėjimas. Vakaro sukaktuves buvo plačiai minimos organizacijų susirinkimuose. Vilniaus vadavimo reikalams spalio 9 dieną visoje Lietuvoje buvo renkamos aukos.

Tautos Šventė Lietuvoje Labai Plačiai Paminėta

Rugsėjo 8 dieną visoje Lietuvoje buvo plačiai ir įspudingai minima tautos šventė. Ją šventės išvakarėse visur būriai žmonių rinkosi karių kapinėse ir prie Laisvės paminklų, pagerbti karžygių, kurie savo jaunas galvas ir tėvynės meilei bei gyvenimo džiaugsmo kupinas širdis padėjo ant tėvynės aukuro. Pačios šventės dienos ankstyryt miestuose, miesteliuose ir kaimuose plėvėsavo tautinės vėliavos, bažnyčiose ir kitų tikybų maldų namuose buvo laikomos iškilmingos pamaldos, o po jų įvyko gausūs organizacijų parada, prakalbos, eisenos, iškilmingi posėdžiai, vaidinimai ir koncertai. Visur dalyvavo tuksantinės minios žmonių.

Čia plačiausiai ir įspudingiausiai tautos šventė buvo minima laikinoje sostinėje Kaune. Iš vakaro Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje paderbtas Vyriausybės nariai, kariuomenės vadovybė, svetimų valstybių civiliniai ir karo atstovai skirti Lietuvai, žymūs visuomenės, mokslo ir kultūros darbininkai, įvairios organizacijos, kariuomenės dalys ir keli tuksantiniai žmonija.

Rugsėjo 8 dieną Kaune visas iškilmių centras buvo karo aviacijos aerodrome. Nežiurint nepalankaus oro į aerodromą tautos šventės švėsti suplaukė kelias dešimtis tuksantinių kaulničių. Čia atvyko ir išsirikavo Kauno įgulos kariuomenės dalys, savanoriai — kurėjai, šauliai, skautai, tautininkai, jaunalietuviai, pavasarininkai įvairios moterų organizacijos, ugneisiai, įvairių įstaigų tarnautojai ir kiti. Prieš pradėdant iškilmes

"Musų ginklo pajėgų vadovybė, karininkai ir kareiviai, visi šios iškilmės dalyviai. Prieš penkerius metus, kada minėjome Vytautą Didįjį ir jo nuopelnus Lietuvai, kada minėjome musų didingą senovę, — buvo nustatyta švėsti 8 rugsėjo diena, kaip tautos šventė. Toji diena laikoma ir musų kariuomenės iškilme. Kokia jos prasmė? Jos prasmė ta, kad tauta, norinti būti laisva ir išlikti nepriklausoma, turi būti stipri ir todėl privalo tvirtos kariuomenės. Tautos amžius skaitomas šimtais ir tuksantais metų, taigi, jos praeitis ir dabartis yra vieninga, yra ta pati, ir šioji šventė reikia tą vieningumą. Tautos laisvė galiausiai ginklu apsaugoma, ir del to mes taip mėgstame ir mylime savo kariuomenę. Ji nuolat budi musų tėvynės sargyboje, ji gyna musų kraštą nuo visokių pavojų. Kariuomenė, turėdama tiek daug visuomenės pasitikėjimo, privalo būti jai skirtoje aukštumoje, — privalo būti tautos saugumo laidas.

Sveikindamas visas musų ginklo pajėgas, linkiu joms ir toliau budėti musų Tėvynės Lietuvos garbei.

Po šios Prezidento kalbos, buvo sugiedotas, Tautos himnas, o laimingai Lietuvos ateičiai sugaudė 21 patrankos šuvis. Ir prasidėjo didžiulis kariuomenės ir organizacijų paradas. Pirmiausia prajojo Kauno įgulos viršininkas gener. Čaplikas su diviziono štabu; paskui darniai pražygiavo karo mokykla, Kauno komendantura, pionieriai, technikos dalys, aviacijos kuopa, prajojo kavalerija, praužė artilerija. Padebesius raižė trys karo aviacijos eskadrilės. Gale praėjo įvairios organizacijos su savo vėliavomis. Kariuomenės paradas buvo toks įspudingas, kad net smarkus lietus nepaveikė džiaugsmo tuksantinių minių, kurios žygiuojantiems kariams metė gėles po kojų ir juos lydėjo džiaugsmingais sukiais.

Vakare visose miesto salėse buvo iškilmingi posėdžiai, vaidinimai ir koncertai. Tsb. į šventę atvyko ir Lietuvos Prezidentas A. Smetona, ministreriai, kariuomenės vadovybė, svetimų valstybių atstovai ir visuomenės, mokslo ir kultūros veikėjai.

Iškilmės pradėtos pamaldomis, kurias laikė vyriausias kariuomenės kapelionas kun. VI. Mironas. Po pamaldų Prezidentas Smetona lydimas Krašto apsaugos ministerio gener. Šniukšto, kariuomenės štabo viršininko pulk. Černiaus ir parado vadovo — Kauno įgulos viršininko gener. Čapliko, apvažiavo visas išrikiuotas kariuomenės dalis ir su jomis pasisveikino. Toliau Prezidentas Smetona visiems iškilmių dalyviams pasakė kalbą, kurioje pažymėjo:

Lietuvos Ukio Pažanga

Rugsėjo mėn. 22-27 Kaune buvo suruošta Lietuvos žemės ukio ir pramonės paroda. Ji turėjo tikslą atvaizduoti Lietuvos žemės ukio stovį ir jo padarytą pažangą per paskutiniuosius penkerius metus. Nežiurint to, kad parodoje nebuvo matyti stambiųjų žemės ukio šakų ir stambiosios pramonės, vis del to ji buvo gana įdomi ir įvairi. Svarbiausia, kad šioje parodoje visiškai nebuvo svetimų kraštų eksponatų. Visa, kas parodoje buvo išstatyta — tai savas lietuviškas darbas, sava gamyba. Joje turėjo progos pasirodyti ir Lietuvos ukininkas, ir šeiminkas, ir pramoninkas, ir amatininkas.

Visa paroda buvo padalinta į 12 skyrių: smulkiųjų žemės ukio šakų, pmių kultūros, namų ruošos, jaunųjų ukininkų ratalių, žemės ukio tyrimo, žemės ukio statybos, namų pramonės, amatų, žemės ukio spaudos, žemės ukio sąskaitybos ir pramonės bei prekybos.

Smulkiųjų žemės ukio šakų skyriuje buvo rodomos Lietuvoje užaugintos žąsys, antys, kalakutai, balandžiai ir — visa kita eilė paukščių. Taip pat čia sau vietą rado ir kalniniai žvėriai, kaip nutrijos, auksinės, sidabrinės ir mėlynosios lapės, trušiai. Pagaliau, šiame skyriuje buvo išstatyta ir vaismedžių, vaiskrumių, dekoratyvinių augalų sklypai, daržovės ir gėlės auginti šiltnamiai, paprastas, neapkurenamas šiltnamio pamidams, bičių įvairios rūšys, ukiškas vaisių sandėlis, įvairių vaisių rinkiniai, daržovių krūvos.

VALYTOJAI — 73 Green Gatvės — DAŽYTOJAI

KOSTIUMAI — PALTAI — SUKNES

- GRAŽIAI IŠVALYTI
- ATYDZIAI ISPROSYTI
- SUTAISYTI IR
- GUZIKAI ĮSIUTI

70c

Aukštos Rušies ir Atsakomingas Patarnavimas

Dial 5-5281

Namų pramonės skyriuje buvo išstatyti audiniai, mezziniai, medžio dirbiniai, keramika ir visa eilė kitų namų pramonės dirbinių. Ankstyvesnėse Lietuvos žemės ukio parodose buvo matomi tik audiniai. Dabar išstatyti įvairių namų pramonės dirbinių rūšys rodo, kad šioje šakoje Lietuva sparčiais šuoliais žengia pirmyn. Namų pramonė visame krašte pradeda vis smarkiau klestėti. Reikia tik stebėtis, kad namų pramonės dirbinių taip rupepingai sumaniai ir atsidėjus padaryti. Už tat jie visi parodos lankytojų, ir buvo tuojuo išpirkti.

Lygiai panašiai stebėtinų dalykų parodoje davė ir Lietuvos amatų mokyklos. Jos taip turtingai ir organizuotai pasirodė pirmą kartą. Parodoje savo gaminius išstatė Telsių, Marijampolės, Kaišiadorių, Serijų, Panevėžio, Ukmergės ir šiaulių amatų mokyklos, Vaikelio Jėzaus draugijos Kauno amatų mokykla ir keleri krosninkų bei dažytojų kursai. Reikia pažymėti, kad Lietuvoje amatų mokyklas lanko, daugiausia mažamečiai piličiai. Tačiau negalėjo nė pamanyti, kad tai mokinių darbas. Viskas atrodo pagaminta, kaip didžiausių specialistų. Ypač turtingai atrodė baldai. Jie buvo pagaminti iš lietuviško medžio, tačiau niekas negalėjo atskirti nuo užsienio darbo. Bendrai, Lietuvoje pagaminami kabininiai baldai yra ne kiek neblogesni už užsienio gaminius. O tai padaryta tik paskutiniųjų nepilnų dešimties metų bėgyje. Pirmosios Lietuvoje amatų mokyklos buvo įsteigtos tik 1926 metų pabaigoje. Dabar jų jau yra septynios ir jas lanko keli šimtai žmonių. Tuo būdu, jau ir Lietuvos gyventojai į amatus pradeda vis daugiau kreipti dėmesio, nes supranta, kad iš jų ateityje bus galima pelynitis neblogas uždarbis. Amatų mokyklos dar gamina ir įvairius metalinius daiktus bei kai kurias žemės ukio mašinas. Viena jų yra net padariusi granatos šovinių ir aviacijos lėktuvų.

Žemės ukio statybos, linininkystės, pievų bei pelkių kultūros skyriai parodoje atrodė kaip tikras ukininkų universitetas. Čia buvo matyti išdėstyti kaimo sąlygoms pritaikinti trobesiai, jų vidaus įrengimai, gera ir bloga statybos medžiaga, stogams dengti medžiaga, įvairūs ukininko įrankiai, ir t. t. Be to, čia buvo matyti ir linų sėmenys, augantieji ir užaugę linai, pakuliuošto pavyzdžiai, lininiai audiniai. Pievų ir pelkių kultūros skyriuje buvo parodyti geri ir negeri žemės nusausinimo būdai, nusausinčių pievų įdirbimas, pašarinių žolių pavyzdžiai, šieno pavyzdžiai, darbo įrankiai.

Parodoje ukininkaitėms buvo įrengtas tam tikras namų ruošos skyrius. Jame jos galėjo pasimokyti įvairių uogienų gaminimo būdų, mėsos, daržovių, vaisių konservavimo ir baltinių skalbimo. Be to, buvo parodyta įvairūs baldai, grindims, rubams valyti įrankiai ir valymo priemonės.

Šioje parodoje pirmą kartą dalyvavo jaunųjų ukininkų rataliai. Juos sudaro ukininkų vaikai, kurie susisipietę į tam tikras mažas draugijėles, rataliais vadinamas, mokosi įvairių žemės ukio darbų ir šiap lavinasi. Dabar visoje Lietuvoje yra apie 700 jaunųjų ukininkų ratalių, kurie visi turi apie 20.000 narių. Į jaunosius ukininkus Lietuvos žemės ukio vadovai kreipia gana daug dėmesio, nes po keliolikos metų į jų rankas pereis Lietuvos žemės ukio valdymas ir ukininkavimas. Parodoje visi grožėjosi pačių jaunųjų ukininkų išaugintais paukščiais, įvairiais veislėmis trušiais, daržovėmis, medeliais, rinkų gamniais ir t. t.

Tai tokia bendra šiemet buvusios Lietuvos žemės ukio parodos apžvalga. Reikia pasakyti, kad nuo paskutiniuosius žemės u-

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527

Charles W. Tamulonis
Lietuvis Advokatas

Namų Tel. 3-3631

390 Main g-vės—Worcester, Mass.

R. V. Westlin, M. D
Gydytojas

Baigęs Mokslą Suomijoje

OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos
ir nuo 7-8 vakare

Trečiądienis — nuo 10-11

45 Prospect Street
Fitchburg, Mass.

Ofiso Valandos: Nuo 2-4 ir 6-9
Sėkmadieniais ir šventėmis
Nuo 10-12 Iš Ryto

John Repshis, M. D.
278 HARVARD STREET,
Kam. Inman gat., arti Central Sq.
Cambridge, Mass.
Tel. Trowbridge 6330

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS

OFISO VALANDOS:
Nuo 10-12 ryte; nuo 2-4 dienos
ir nuo 6-8 vakare
(Sėkmadieniais sulig susitarimo)

Tel. 5-7810

96 Vernon g-vės, Worcestery

MESSIER'S DINER

Pabandykit P. Mus Sykį Pavalgyti ir Pasiviešvot Naujai Įrengtuose Pudeles.

49 Millbury Gatvės

čio parodos, kuri buvo Kaune 1930 metais, Lietuvos žemės ukio yra labai daug pažangę pirmyn visose srityse. Tiesa, šiemet buvusi žemės ukio paroda buvo daugiausia smulkių šakų. Bet vis del to joje buvo galima susidaryti Lietuvos žemės ukio pažangos vaizdą. Pirmiausia, kiekvienam krito į akis Lietuvos ukininkų neuilstamas noras, kad ir šiais sunkiais laikais gerinti savo ukį ir ukio pažangę neatsilikti nuo kitų kraštų ukininko. Tai duoda pilnos vilties manyti, kad praėjus sunkesniems laikams Lietuvos ukininkas dar spartesniais šuoliais žengs pirmyn. Šiomet ir visi parodoje išstatyti tiek žemės ukio, tiek pramonės gaminiai buvo daug vertingesni už 1930 metų parodoje išstatytuosius.

Daugelis Lietuvos pramonės šakų savo gamyboje daro irgi milžiniškus šuolius pirmyn. Anksčiau buvusios menkos, vos pirmuosius žingsnius žengiančios dirbtuvėlės, dabar išaugo į stambias pramonės įmones. Išaugo ne tik savo gamybos kiekis, bet taip pat ir geresnes prekes gamina. Pramonė, taip sparčiai žengianti pirmyn, irgi duoda daug vilčių manyti, kad dar po keliolikos metų Lietuvai nereikės žemės ukio pramonės gaminių įsivežti iš užsienio, nes viskas bus pagaminama krašto viduje. Tsb.

ZEMĖS UKIO PARODA
Žemės ukio paroda Kaune apilankė per 100.000 žmonių. Paroda apilankė ir eksponatus apžiūrėjo Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, ministeris pirmininkas J. Tubelis ir vyriausybės nariai.

Brockelman Metinis Derliaus Išpardavimas

DARBAR ĮVYKSTA

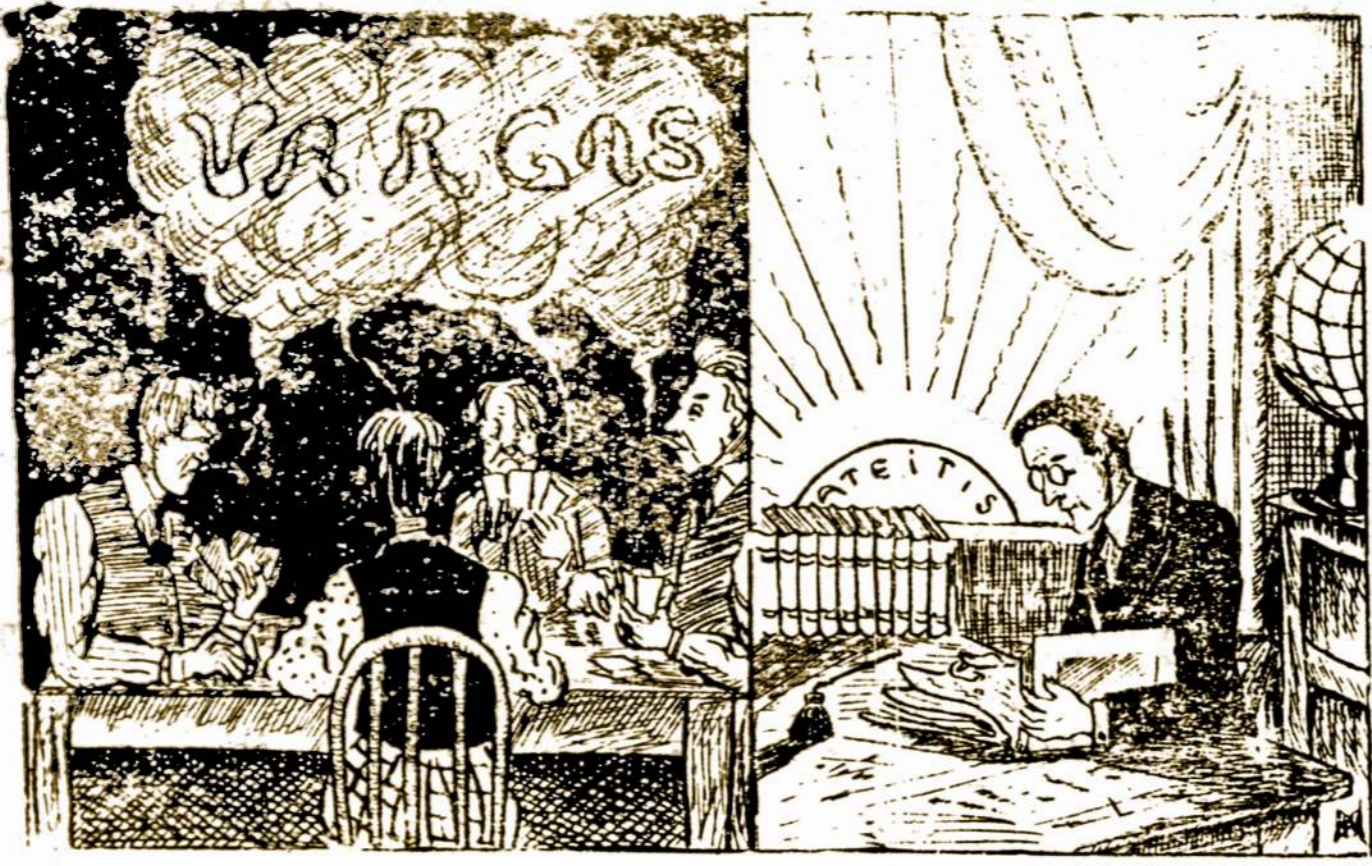
Dabar laikas pripildyti savo virtuvės lentynas su Konservuotais Valgiais ir pripilti jūsų aruodus ir bačkas su šio sezono aukščiausios rūšies vaisiais ir daržovėmis.

ZALIOJO KALNO	BULVĖS	MAIŠAS 100 SVARŲ	\$1.39
Geriausios "U. S. No. 1" Rušies Sudėjimui Žiemai			
<p>"SWEET ISLAND" ŽIRNIAI No. 2 Blėkė</p> <p>3 už 31c - 6 už 59c - 12 už \$1.15</p>			
<p>B. & M. "VAŠKINĖS" PUPOS No. 2 Blėkė</p> <p>3 už 29c - 6 už 55c - 12 už \$1.05</p>			
<p>GERIAUSIOS RUSIES ŠPINAKAI No. 2 1/2 Blėkė</p> <p>3 už 33c - 6 už 63c - 12 už \$1.19</p>			

WORCESTER MARKETAS
FRONT ST. MARKETAS
LINCOLN SQ. MARKETAS

**TRYS TIESOS
APIE
GIRTUOKLYSTĘ**

Pats Skaityk ir Kitiems Pasakyk — Parašė Kun. Kaz. Paltarokas

**I.
Girtuoklystė — Nesveikata
“Sveikas!” — “Dėku!”**

(Tęsinys)

Vienas anglų mokslo vyras, ilgus metus tyrinėjęs tarp žmonių girtuoklystę, tvirtina, jog ligos, kilusios iš girtuokliavimo, pasiekia net trečią-ketvirtą kartą ir kad, slenkant laikui, tos ligos stiprėja, kol išmiršta visa giminė. Dr-as Pelman'as aprašė vieną didelę girtuoklę, gimusią 1740 metais, Adą Jukę, kurios vaikų, anukų ir tolimesnių ainių šešiose kartose buvo 834 žmonės; jų 300 mirę kūdikiais, kiti beveik visi buvę išgamomis; šeštoje kartoje vyriausias vaikas teturėjęs septynerius metus, o jau šeši buvę prieglaudoje. Jukės šeimyna patvirtina Tulpin'o pasakymą: “sugedęs girtuoklių vaisius”. Kadangi daug vaikų gema su paveldėta nuo tėvų ar tėvukų girtuoklyste, daug sveikų gimusių pripranta girtuokliuoti, nereikia būti pranašu, kad atspėtum, jog ateityje gali būti visuotinis žmonių sunykimas, išsigimimas, jeigu, žinoma, nevirš viskas kitaip; todėl kova su girtuoklyste — tai šventa kiekvieno žmogaus priedermė.

Gydytojas Andrius Clark'as, daug metų tyrinėjęs nedorus alkoholio vaisius, viename susirinkime pasakė: “Po sąžiningo ištyrimo ligonių, esančių mano globoje Londono ligonbutyje, galiu drąsiai skelbti, kad iš šimto ligonių septynios dešimtys už sveikatos sunaikinimą gali padėkavoti alkoholiui; netvirtinu, kad tie 70 buvo girtuokliai, bet tai galiu pasakyti, kad tankus ar be nuovokos svaiginančių gėralų vartojimas yra dabartinio jų sunykimo priežastis; jie net nejaučia to, kaip palengva, bet kaskart labiau gadina savo vidurius ir kitas kuno dalis; ir, kuomet geriaus apsvarstau šią dalyką, nekartą man ateina galvon mintis, jog turiu mesti savo dabarties pašaukimą ir skelbti visur visuotinį kryžiaus karą prieš alkoholį, šaukti balsiai į viso pasaulio ausis — saugokitės šito didžiausio žmonių draugijos priešininko!”

Kare prieš alkoholį mėginta įvairių priemonių. Pradžioje platinta prisiturėjimas, kaip vaistas nuo girtuoklystės; pasikau daug kas atsisakė visai nuo degtinės, gerdami toliau tik vyną ir alų... Pradėta steigti arbatnamiai, liaudies knygnešiai-skaityklos atitraukti žmonėms nuo smuklių. Vis tai buvo be didelės regimos naudos. Ilgai turėtos ir dabar kaikiuriose vietose tebevartojama prisiturėjimas nuo degtinės, kaip svarbiausias įnagis prieš girtuoklystę.

Apie trisdešimtus praeito šimtmečio metus pradėta skelbti visiškas susiturėjimas nuo visų gėralų, kurie turi savyje alkoholį: tas kovos budas pasirodė tikriausias. Dabar jau kelios dešimtys metų, kai žydi tie kraštai, kurie buvo bežustą nuo perdidelio svaiginančių gėralų vartojimo; ten niekas nebedaro svaiginančių gėralų; ten miestuose nėra smuklių. Millijonai žmonių, kurių bočiai buvo vienodame su mumis padėjime, liovėsi gėrę, liko blaiviais ir džiaugias. Vietomis išaugo karta žmonių, kurie nuo gimimo nematė smuklės, girdėjo tik apie girtuoklius, niekad neragavo degtinės, alaus, vyno, nė kitų svaiginančių gėralų nė lašelio.

Kunigas Mattev'as, didis blaivybės apaštalas, savo laiku Londone viešai taip sakė: “Irlandiečiai lig 1838 m. buvo labiau, negu visi kiti, atsidavę girtuoklystei ir degtinė paskendę; tokių girtuoklių, kai Irlandiečiai nebuvo visame pasaulyje; sunku buvo akme rasti blaivų ir irlandietį; bet, man pradėjus darbuotis, tuojaus atsirado lig trijų šimtų tukstančių žmonių, kurie netik degtinės, bet ir visų kitų svaiginančių gėralų nė į burną neėmė”.

Kad pas mus taip pasidarytų, kaip būtų gražus blaivininkų burelis! Pradėjus veikti Katalikų draugijai “Blaivybė”, atsirado nemažas skaitlius, kurie šiaip taip nuo degtinės susiturėjo, bet lyg pilnos blaivybės ir jiems dar toli gražu. Kiek gi tebetuno dar girtuoklystėje? Todėl visi, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, turi su nesiliaujančia išstverme kovoti prieš tą visuomenės nevidoną. Geriausia tai galima padaryti, spiečianties prie vienintelės pas mus Katalikų “Blaivybės” draugijos. Pavienis žmogus persilpnas yra kovoje prieš visagalingą girtuoklystę; būtinai privalo suvienyti savo vieką su visų susipratusių įjėgomis; visi drauge turi gelbėti savo žmones, kurie tamsūs — nesupranta gerai svaiginančių gėralų kenksmingumo, neturtingi — vartoja blogiausias jų rūšis, pertat dvejopai save nuodija: netik alkoholiu, bet ir kitomis alkoholinių gėralų pamazgomis.

Užtat telkinės prie “Blaivybės” draugijos steigiamų skyrių visi, seni ar jauni, moteris ar vyrai, turtingi ar vargšai, mokyti ar bemoksliai, dvasiškiečiai ar pasauliniai; visiems alkoholis grumoja; sau ir kitiem tuo daug gero padarysime; bendromis pajėgomis pergalėsime didžiausį visuomenės priešininką; vienybėje galybė. Duos Dievas, ateis laikas, kad ir mūsų žmonės mes gėrę. Canterburo antvyskupis paduoda viltį, sakydamas: “Girtuoklystė yra gal didžiausia visų išgydomų ligų”.

Išivaizdinkite šitokią atsitikimą: jei kas išgertų tiek nuodų, kad jam rankos ir kojos pradėtų stingti, užeitų bausis vėmimas... Jeigu dar gydytojas atgautų jo gyvybę, be abejo, tyčia jau niekad daugiau tų nuodų nebegartų. Kad žmonės, nežiurint kas kart aiškesnių užsinaudijimo apraiškų, nuolat grįžta prie svaiginančių gėralų, man rodos, nemaža šita priežastis, jog nežino, kokie bausis nuodai — alkoholis.

Jeigu tikrai suprasime, kas yra degtinė, konjakas, vynas, alus ir kiti svaiginantieji gėralai, kaip jie gadina didžiausį žmogaus turtą — sveikatą, liausimės ir patįs gėrę, ir kitiems nebeduosime; bijosime užgerti vienas-antrą svaiginančiais gėralais, tarti “šveikas”, atsakyti “dėku”, o gerti nuodus.

Vieton visuotinio šių dienų papročio vaisinties “ant sveikatos” tuo, kas sveikatai begalo kenkia, kitas įvykis paprotys — nebegerti; pamatę negeriantį žmogų, nebeklausime, kaip daabr: “delko negerį”? bet, išvydę geriantį, stebėdamies, klausime: “kam tu geri”?!

Tik patįs nebegekime, kitiems nebeduokime! Visi tarkime: Gana girtuokliuoti! Šalin girtuoklystę iš mūsų namų!
(Daugiau bus)

ARAS

Ant aukšto kalno stovėjo senas šakotas ažuolas. Šimtus metų didingai augo jis ir, paga-

liau, nudžiuvo jo viršunė. Pamego tą ažuolą aras ir susuko jis jame savo arišką lizdą.

Prie kalno apačios tiesiasi platūs žolėti laukai, kur nepažvelgs akyva aro akis, visur plati žalia toluma. Tyla aplink.

Tiktai laisvas lauko vėjas atlekia ir atneša laukinių žolių ir gėlių kvapą.

Gera arui tupėti lizde! Niekas netrukdo jo ramybės. Atlėkia debesys, sugriaudžia perkūnas, sužybsi žaibas, pasipila lie-

IŠ KNYGOS “TALKOS 30 PUSLAPIO

BENDORIUS:

Iš šių kalbų protaujantis supras, kad žmoguje yra dar daug žveries; prieš gyvulį griežtos tvarkos griebies'; kalba gi liečia protus, ne “čiupras”. Kas neigiamos kalbos ramiai klausys netrukdomai, (klaidas pasižymės), kol' ans pabaigs ir “katutės” laimės; po “garbei” skelbs klaidas — bus “antausys.” Mes čion ne tam, kad tobulus pagerbt', tik skriaudžiamus sušelpt ir pamylėt, atstumiami gal keršyt ar išgvert; prieš meilę — jie bejėgiai — tur tylėt. “TALKOJ” silpni galingus tur atsvert; TALKA silpnus garbėn tur pakylėt.

VALIS:

Kupstas neverčia tuščio vežimo. Taip demokratai viešąjį tarną, (kolei jį mato lankstų ir karną), gerbia, dirbt leidžia darba... “režimo”. Tarnas jei aria viešą arimą, tai ir negali virsti į “poną”, liaudis nuverčia traną “valdoną”... Kupstas aperverčia šieno vežimą.

TYRIS:

Lai “galingi” liauja skriaudę kudikius... visus mažus... Nestovėt jie išispriaudę, toks elgesis negražus. Priemonę surasti reikia, kad skiraudikų nieks negerbt; kas tranų nunai nepeikia, tuos reik šviest, kad nesiskverbt prie raganių, prie “didikų”, jie mūs skurdo priežastis; amaras ant darbininkų, arba po nagų rakštis. Juos reddykim ir penekim taip kaip mūs mažus vaikus; jie juk mūs, pasigailėkim; meilę jaučia ir klaikus. TALKOS ras ir jiems žaidimų, (darbo iš tokių nebus), liaukim teikia jiems “gerbimų”. Paprastais, kaip mės tebus.
1935, IX. 29 d.

Tylintis

Arėjas Vitkauskas

Rudens Paukščiukas ir Rudens Gėlės

Spalių jau rytą ramiai atsikėlęs, už lango — girdžiu — cyp cyp cyp koks paukščiukas, priėjęs matau ir rudens tylias gėles darželyje. Oro lakunas mažiukas, lakstydamas cypsi prieš saulės dar šviesą, bet vaizdo pavasario kelti negali — ir mato jau pats tą gamtos liudną tiesą, kad vasara tyliai nuėjo į šalį... Už lango dar saulė, dar gėlės, lakunas, bet viršij juos brolio vėjo ošimas, nuogėja labiau vis gamtos gyvas kunas ir slenka su lapais rudens apmirimas... Užeinančią žiemą nusako jau vėjas, paukščiukas ir gėlės vien vasarą mena... Laukuose darbingas lietuvis arėjas pavasario duoklei žemelę kedena... Paukščiuko balse vėl pavasarį jaučia jautrios dar širdies nuėjimas... Dabar, nors pasaulio jau turtus sukraučia, — gamtoje ruduo, vien rudens apmirimas.
Kalneliškių mokykla, 1929. X. 3 d

tus. Nebijo aras nei blogo oro, nei audros, džiaugsmingai stato jis krutinę lietaus srovėms. Pažvelgia saulė, nupusto savo plunksnas aras ir tupi, žiuri į plačią tolumą, kaip teka ir nusileidžia saulė, kaip žaidžia aušrų šviesa danguje, kaip plaukia debesys. Malonu arui galingo ažuolo viršunėje, laisvai kvėpuoja jo krutinė. Atsirado jau paukščiukai, ir emė aras lekioti medžioti. Aukštai pakyla į dangų, išskėčia sparnus, skraido neplasnodamas ore ir žiuri į tolimą žemę. Numato grobį ir kaip akmuo krinta iš aukštumos. Išdidžiai jis neša grobį į lizdą ir drasko nagais vargšą paukštelį, plėšo į dalis ir maitina vaikus kruvinais šiltos mėsos šmotais. Atėjo žmogus, pamatė aro lizdą, saurdė jį ir išmetė neapaugusius plunksnomis ariukus. Plačiai pražiodavo ariukai kumpus snapus, neviekrai mosavo trumpais sparnais, cypiamai rėkė, kviesdami motiną, nukrito ant žemės ir mirtinai užsimušė. Kai į jų riksmą atlėkė aras, žmogus taikslia kulka peršovė jam sparną. Su laukiniu riksmu nukrito aras. Blaškėsi jis žmogaus rankose, plėšė jo rubus nagais ir snapu. Bet surišo jį žmogus ir patupdė į narvelį. Tupi nelaisvėje aras su peršautu sparnu. Jam pastatė vandens, padėjo mėsos. Nenori gerti, nenori lesti aras. Liudi jis, nori laisvės, į platų, žalią lauką, kame vėjas siubuoja žalią žolę, į aukštą mėlyną dangų, kame plaukia pukiniai debesys. Nenori laisvas paukštis gyventi svečioje nelaisvėje. Tupi aras dieną tupi naktį ir kitą dieną, ir akylai žiuri, nemirksėdamas, į tą pusę, kame yra gimtas kraštas. O trečią dieną apsiblausė jo žvilgsnis. Sumosavo aras sveiku sparnu lyg stengdamasi išlėkti, ir puolė negyvas. Mirtis buvo jam meilesnė už nelaisvę.
Išvertė Arėjas Vitkauskas

SKAITYKITE IR PLATINKITE AMERIKOS LIETUVI

**Parinktini Veikalai
Lietuviškam Teatrui**

- 1) —ATGAILA—
Trijų aktų tragedija. Parašė Jonas Steponaitis. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 36. Kaina 25c.
- 2) —Atsiliepė širdelė—
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir
- Grybų Mišinys—
Vaikų teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu veikalukai vienoj knygelėj. Pustl. 32. Kaina 25c.
- 3) —Bijunėlis—Komedija—
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidėgimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.
- 4) —DĖDĖ APSIRIKO—
Vieno veiksmo komedija. Parašė Juozas Naruševičius. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 27. Kaina 20c.
- 5) —DOROS SARGAS—
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laiku. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 90. Kaina 50c.
- 6) —Jonas Burbulas—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 3 moterys ir vyrai. Pustl. 31. Kaina 25c.
- 7) —Pirmą ir Paskutinį Kartą—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 2 vyrai ir viena moteris. Pustl. 26. Kaina 20c.
- 8) —Po Apgarsinimui—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 28. Kaina 30c.
- 9) —Sušaldyta Dėdienė—
Vieno akto farsas — komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30c.
- 10) —VAIKU TEATRU—
Keturių Metų Dalys, Raudona Kepuraitė ir Pasakų Karalaitė. Abu veikalukai vienoj knygelėj. 15 pustl. Kaina 15c.
- 11) —Kalėdų Eglaitė—
Fantastinis vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos—berniukai ir mergaitės. 19 pustl. Kaina 10c.
- 12) —Vaikai ir Burtininkė—
Dviejų veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 8 ypatos—vaikai ir mergaitės. 18 pustl. Kaina 10c.
- 13) —Kalėdų Išvakarėse—
Vieno veiksmo scenos vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos—2 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 22. Kaina 10c.
- 14) —Iš Didelio Rašto Išėjo iš Krašto—
Vieno veiksmo vodevilius. Lošime dalyvauja 5 ypatos—3 vyrai ir 2 moterys. Pustl. 16. Kaina 15c.
- 15) —Vaikai ir Burtininke—
Dviejų veiksmų komedijėlė. Lošime dalyvauja 8 ypatos, 5 mergaitės ir 3 vaikai. 18 pustl. Kaina 10c.
- 16) —Tiktai Kaime Musų Laimė—
Vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos ir burelis mažų vaikų. 19 pustl. Kaina 10c.
- 17) —Išmintingasis Senelis ir Geroji Onutė—
Pasaka — Komedija. Lošime dalyvauja 4 asmenys, do vyrai ir dvi moterys. 22 pustl. Kaina 10c.
Iš čia sužymėtų veikalų-veikalukų, yra jie visi parinktinai pritaikyti Lietuviško teatro scenai. Jų pažymėtos kainos sudaro \$3.65, bet imant visus ut sykio, pasiūsim už \$2. Adresuokite šitaip:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

JUOKAI

Daktaras Ir Ligonis

Daktaras: Tamista esi sveikas, jokios ligos nėra, tiktai nusilpnėjimas. Aš užrašysiu Tamsitai lašus padidinti apetitui ir vyliuos, greitai tamstą išvysti stiprą, it žirgą.
Ligonis: Ką?... Apetitui padidinti lašus? Dieve gelbėk!... Jau tamsta, daktarai, ką tik nori rašyk, tikrai, del meilės Dievo, apetitо nedidink... Šitoks brangumas visko!... Dabarties laikuose didelis apetitas gali tiesiog į elgėtos lazda įvaryti.

Mokykloj

Mokytojas: — Kaip V. Dievas sutvėrė pasaulį?
Mokinys-žvėluokas: — U! kaip pirmiau buvo viskas pigu, —tai gerai buvo sutverti, bet dabar tepabando, kuomet jau viskas labirango!
Vaikas: “Kodel tamistos nosis tokia raudona?”
Policistas: “Et, parše, kad tu turėtum tiek išminties, tai ir tavo butų raudona”.

Vietos žinios

Paminėta Vilniaus Pagrobimo Sukaktuvės

Worcesteriečiai paminėjo Vilniaus užgrobumo sukaktuves, sekmadienį, spalio 20-tą, Lietuvių Ukėsu Klubu svetainėje, 7-tą valandą vakare. Susirinko didelis žmonių būrelis ir svetainė buvo veik pilna. Antanas Janušionis, Vilniui Vaduot Sąjungos skyriaus pirmininkas, atidarė vakarą su įžangine kalba. Paskui buvo perstatytas vietinis advokatas Kazys Tamulionis. Gerbiamas teisininkas plačiai išaiškino Vilniaus klausimą ir kokių būdu amerikiečiai gali prisidėti prie trečdali Lietuvos atvaidavimo. Kalbėjo svečias, atvykęs pereinant mėnesį iš Lietuvos, teisininkas Žakevičius, kurs dar studijuoja aukštus mokslus Harvardo universitete. Jisai gerai apsispažinęs su Vilniaus miestu, tai papasakojo daug žin-geidžių ir įdomių dalykų apie patį miestą Vilnių ir sunkias sąlygas po lenkų okupacijos jung- gū. Teisininkas Žakevičius yra giliai susipažinęs su Vilniui Va- duot Sąjungos veikimu. Jisai yra žentas prof. V. Biržiškos, kurs prieš kelis metus atlikė jvairias lietuvių kolonijas Vil- niui Vaduot Sąjungos reikalais.

Pertraukos laike, Antanas Janušionis, vakaro vedėjas, per- skaitė protesto rezoliuciją, kuri buvo visų dalyvių vienbalsiai priimta. Tuo pačiu laiku komi- sijos nariai pardavinėjo Vilniaus ženklelius, kurių buvo nemažai išpirkta. Pertraukos laiku pra-ėjus, kalbėjo neseniai atvykęs iš Lietuvos Jokubas Hiatt, diplo- motas teisininkas. P-as Hiatt, padarė labai didelį įspūdį savo patriotiška kalba. Nors jisai yra nelietuviškos kilmės žmo- gus, labai atjaucia Lietuvą ir supranta jos visas problemas. Jisai ragino visus lietuvius lai- kytis vienybėje ir prisidėti dar- bu ir aukomis prie Vilniui Va- duot Sąjungos veikimo.

Prakalbos užsibaigus, žmo- nės išsikirstė pilni malonų patri- otiškų įspūdžių. Reporteris

Metinė Parapijos Vakarienė

Antradienio vakare, spalio 22- trą, įvyko seniai laukiama meti- nė šv. Kazimiero parapijos va- karienė, bažnytinėje svetainėje. Žmonių atsilankė apie 400, tarp kurių ir daug garbingų svečių. Šv. Kazimiero parapijos kleb- nas, kun. A. Petrakis, buvo pro- gramos perstatytojas. Sekantie- ji žymi svečiai pasakė įdomias kalbas: kun. A. Bubllys, M.I.C. ir prof. J. Pilipauskas iš Maria- nopolio kolegijos; kun. P. M. Juras ir kun. Pauliukonis, M.I.C. iš Lawrence, Mass; ponas Dona- hue, Worcesterio majoro atstov- as; A. F. Kneizys, "Darbininko" redaktorius; vietiniai profesio- naliai: adv. K. Tamulionis su žmona, adv. A. ir M. Milleriai; adv. P. ir M. Bubliai, Dr. ir po- nia Vaišnorai, Dr. ir ponai Že- maičiai, Dr. K. Zekus, vaistinink- as J. Suktus; kun. S. Vembre. Kalbos pajvairintos dainomis ir muzika, vadovaujant muzikui Juozui Žemaičiui.

**DEL GERŲ PREKIŲ!
DEL VĒLIAUSIŲ MADŲ!
DEL AUKSTOS RUŠIES!**

PIRKITE
DENHOLM & MCKAY'S
KRAUTUVĒJE
**PENKTADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ
WORCESTER
DIENA**

Nupiginimai Kiekviename Krautuvės Skyriuje. Tė- mykite "Worcester Day" ženklus ir iškabas

Vakarienė buvo puikiai su- rengta moterų—merginų Socia- lio Klubo narių, kurios užsipe- lino daug pagrimo. Vakarie- nei užsibaigus, visi skirstėsi na- mon su maloniais įspūdžiais.

Lankėsi "A. L." Redakcijoj

Šį mėnesį daug žymių veikėjų ir visuomenės darbuotojų aplan- kė "Amerikos Lietuvis" redakciją ir spaustuvę: Antanas J. Pel- džius, "Darbininko" administra- torius, iš So. Bostono; kun. J. Vaitekunas, šv. Kazimiero para- pijos klebonas, Providence, R. I.; p. K. Vencius Lawrence, Mass.; kun. J. Kripas, Water- bury, Conn.; muzikas O. Stase- vičius, New Haven, Conn.; žur- nalistas Otto Vėjelis iš Lietu- vos; kap. P. Jurgėla, Newark, N. J.; ponai Janušionienė, Scranton, Pa.; prof. Žakevičius, Vytauto Didžiojo Universitete teisių dėstytojas, iš Lietuvos. Jokubas Chajetavičius-Hiatt, teisininkas iš Lietuvos; Elzbieta Judeikytė, neseniai atvykusi iš Lietuvos; ponai A. Nakučiai, iš Gardner, Mass.; Ona Mickienė, Gardner, Mass.; ir Juozas Januškevičius, žymus, filmininkas ka-tik grįžęs iš Lietuvos. Jis 10-tą lapkričio, sekmadienį, ro- dys Piliėčių Klube paveikslus bendradarbiaujant Amerikos Lietuviui.

Iš Labdarybės Dr-jos Veikimo

Labdarybės draugijos mėne- sinis susirinkimas įvyko spalio 15-tą dieną, šv. Kazimiero po- bažnytinėje svetainėje. Petras Katauskas, šio draugijos pirmi- ninkas atidarė susirinkimą. Po perskaitymo ir priėmimo proto- kolo, ligonių lankytojai išdavė savo raportą. Buvo sužinota, jog yra daug lietuvių ligonių, iš kurių keliems reikalinga sušepi- mo. Draugija nufarė pagelbēt, tiems kurie neturtingi kadangi, ižde yra užtektinai pinigų tam tikslui.

Iš raporto "Whist Party" su- rengimo komisijos, paaiškėjo, kai pasekmės buvo geros, žmo- nių atsilankė apie trys šimtai. Laike šio susirinkimo prisirašė keturi nariai, tarp kurių, buvo ir Juozas Dirsas, vietinis grabo- rius. Aptarus kitus ne taip svarbius draugijos reikalus, su- sirinkimas užsibaigė 10-tą va- landą vakare. Korespondentas

Vladas Biekša Lan- kėsi Worcesterį

Vienas iš senesnių lietuvių ris- tikų, Vladas Biekša, šiomis die- nomis lankėsi Worcesterį pas savo senus pažystamus ir buvo užėjęs Amerikos Lietuvis rašti- nės. Jis prisiminė apie kairiuos lietuvių pirmaeilinius ris- tikus, kaip Poželą, Bartusį, Sar- palių, Komarą ir kitus, žadėjo suorganizuot visus lietuvius at- letus ir p a s k i a u rengt ristynes. Sako, tokis sportas kaip ristyinės šandien yra labai populiariskas, tiktai jis silpno- kai praktikuojamas tarpe vietos lietuvių.

Bronius Lėkeckas Apdovanotas už Moksliškų Gabumus

Vietiniams laikraščiams pa- siušta žinia iš Durham, N. H., kad Bronius Lėkeckas buvo ap- dovanotas mokslo stipendija New Hampshire universitete. Jisai buvo vienas iš aštuoniolika studentų, kuriem suteikta stipendijos tęsti mokslus. Kas metai, aštuoniolika stipendijų y- ra suteikta studentams, kuriuo- se pasireiškia vadovavimo ir fi- ziško stiprumo savybės gykiu su pasižymėjimais moksle ir pa- sielgime. Pirmenybė yra suteik- ta tiems studentams, kurie rei- kalauja finansiškos pagalbos sa- vo mokslo tęsimui. Nė joks studentas negali laikyti alumnų stipendiją per suvirš 10 metų. Stipendijos suteikiamos atmin- čiai tų aštuoniolika Universiteto vyrų, kurie mirė laike Pasauli- no Karo. Kas metai, baigan- čiųjų universitetą klasė gali i- steigt \$3,000 fondą, kurio nuo- šimtis yra naudojamas stipendi- jų mokėjimui.

Bronius Lėkeckas, Kazimiero ir Magdalenos Lėkeckų sunus, 33 Barclay gatvės, specializuoja inžinierystės moksle.

Lietuvių Radijo Programa

Prašome užsistatyt savo radi- jus — WHDH stoties (830 ki- lokliaus) kaip 9:30 ryte šį sek- madienį.

Programos dalyviai 1. — Bert Orris orkestra iš Montello. 2. — Dainininkė panelė Zosė Vaitkiu- tė iš Montello.

Prašome neužmiršt parašyt laišką ar atvirutę į stotį WHDH, parašydami kaip patiko progra- ma arba klauskite kokias dainas norėtumėt išgirsti? Adresuoki- tės: Radijo Korporacija, 73 Far- ragut Rd., So. Boston, Mass.

Liet. Radio Korp.

Edward J. Kelley, Demokratų Kandidatas į Miesto Majorus

Edward J. Kelley, kurį žmo- nės išsirinko didžiama balsų, kaipo demokratų kandidata į majorus, yra atsizymėjęs darbi- ninkų remėjas, nuo pat pradžių savo įstojimo į politišką darbuo- tę. Kadangi lietuviams balsuo- tojam yra svarbu susipažint su šiuo kandidatu, čia paminėsim trumpai apie jo darbus politi- koje.

Edward J. Kelley gimė gruodžio 25-tą dieną, 1897 metuose ir lankė šv. širdies Akademijos pradinę ir aukštesnę mokyklą. Jisai baigė "Bryant & Stratton Business" kolegiją Bostone. Per 1920 ir 1921 metus buvo atstov- as miesto taryboje; 1922 me- tais ėjo pareigas kaip alderman- as, gi 1923 iki 1935 metų buvo Buto a t s t o v a s Bostone, jisai buvo demokratų pirmsėdis 1925, 1926, 1927, 1928 ir 1935 metuose. Kelley buvo atstovas į Demokratų suvažiavimą Hous- tone 1928 metais; gi išrinktas distrikto atstovu į Chicagos sei- mą 1932 metuose. Gubernatori- us Curley ir Pirmsėdis Salton- stall paskyrė E. J. Kelley atsto- vauti Massachusetts valstiją Jungtinių Valstijų "Interstate Compact" Komisijoj 1935 me- tuose. Apart to, jisai ėmė da- lyvumą Miesto Finansavimo komi- sijoj per 10 metų ir kitose svarbiose komisijose.

Viename neseniai laikytame darbininkų susirinkime buvo pa- minėta apie Kelley kandidaturą. Tie, kurie kalbėjo apie jo gabu- mus, patyrimus, sąžiningumą ir kitas ypatybes, nurodė, kad jis pilnai pasiekia visus reikalavi- mus užimtį tą svarbią, atsako- mingą vietą ir kad jis yra užsi- tarnavęs paramos nuo kiekvien- os darbininkų organizacijos ir visų draugų Worcesterį. Vien- as darbininkas pareiškė, kad Edward J. Kelley ne tiktai rėmė įstatymus dėl darbininkų gero- vės, bet ir narsiai kovojo už pri- ėmimą be įvykdymą įstatymų už kuriuos stovėjo Massachu- setts Darbo Federacija ir kiti dėl darbininkų naudos.

Buvo atyda atkreipta kaip val- stybės vadai puikiai kalba apie Kelley. Rugpiučio mėnesį y, Springfieldo suvažiavime, prezi- dentas J. F. Gatalee perstatyda- damas poną Kelley kaipo kalbė- toją seime, prisiminė, kad jisai yra darbininkų užtarėjas valsti- jos atstovu būte. Tie, kurie pa- žįsta Kelley, kadą dar buvo ne- sušjęs į metus, atsimena, kad jis prisidėjo prie gatvėkarų dar-

bininkų kovos už trumpesnes darbo valandas. Jie sekė jo vei- kimus ir patėmijo, kad kandida- tas budamas atstovas Miesto Ta- ryboje ir vėliau Valstijos Tary- boje Bostone visą laiką gynė darbininkų reikalus. Todel, dar- bininkai yra įsitikinę, kad orga- nizuoti darbininkai privalo vi- sokiais galimais būdais remti Edward J. Kelley, kandidata į majorus. Rep.

Pirmi Rudeninio Se- zono Šokiai

Lietuvių Ukėsu Klubas šį še- štadienį, 26-tą spalio, 1935 m., rengia didelius šokius. Šokiai įvyks klubo salėje, 12 Vernon gatvės. O kas svarbiausia, tai tas, kad į šiuos pirmus šokius į- žanga bus už dyką visiems klu- biečiams ir draugams, kurie vi- suomet atlanko klubo parengi- mus. Grieš pažangi Klubo or- kestra visokias naujas polkas ir tautiškus šokius. Rengėjai

Klubiečių Balius

Lietuvių Ukėsu Klubo vasar- namy, Davis Way, įvyks meti- nis "klempsu" balius, sekmadie- nį, spalio 27-tą. Šis parengi- mas įvyks 2:30 valandą po pie- tų ir trauksis iki vėlai nakties. Vien tik vyrai ims dalyvumą. Rengimo komisijon ieina se- kantieji: Pranas Juozumas, Jo- nas Šalaviejas, Pranas Stuikis, Julius Bačkaukas, Juozas Step- šis, Aleksas Šimakauskas, Juozas Roglis ir Petras Jenulevičia; še- fas — Juozas Salasevičia.

Lietuvos Vyčių Balius

Ketvirtadienio vakare, spalio 17-tą, Lietuvos Vyčių 26-ta kuo- pa surengė savo trečią metinį rudeninį balių, Maironio Parke. Pasilinksminimas pasisekė vi- sas atžvilgiais ir atsilankė virš 200 jaunimo. Daug vyčių iš 116-tos kuopos, Aušros Vartų parapijos, taipgi ėmė dalyvumą. Šokiaus grajino "High Hatters" orkestra. Jaunimas buvo pavai- šintas obuolių skystimo gėrymu ir skaniais užkandžiais. Visi iš- siskirstė apie 12-tą valandą ap- turėję labai linksmą laiką.

Sekantieji vyčiai buvo suren- gimo komisijoj: Bronė Sidab- riutė, Jonas Alavošius, Elzbieta Aukštikalniūtė, Viktorija Au- gustinavičiūtė, Alfonsas Kunig- onis, Jonas Bačinskas, Veneas Kereišis ir Viktoras Staliulio- nis.

Suėjimas Maironio Parke

Ateinantį sekmadienį, spalio 27-tą, šv. Kazimiero draugijo rengia pasilinksminimą Mairo- nio Parke. Rengimo komisija jau per ilgą laiką darbuojasi, kad svečiai būtų priimti kuo tinkamiausiai. Lietuvis iš arti ir toli kviečiami atsilankyti į ši rudeninį pasilinksminimą.

Demokratai Kalbėjo

Šį penktadienį, spalio 25-tą, 1935 m., 8-tą val. vakare įvyko demokratų priešrinkimus pra- kalbos Lietuvių Ukėsu Klubi- mo viršutinėje svetainėje, 12 Vernon g-vės. Tose "ralėse" kal- bėjo Edwardas J. Kelley, kandi- datas į miesto majorą, buvo ir kiti žymūs kalbėtojai. Šioms demokratų prakalboms pirmi- ninkavo adv. Kazimieras Tamu- lionis.

Šokiai Prieš Visu Šventų Vakara

Pirmi šio sezono šokiai yra rengiami Ukėsu Klubo name, 12 Vernon gatvės, trečiadienio vakare, spalio (October) 30-tą. Pradžią kaip 8 val. vakare. Šo- kiams grieš garsį Dirvelio or- kestra.

Šiuos šokius rengia Lietuvių Moterų Klubas su visokiais į- vairumais ir kostumais. Bus duotos dovanos už gražiausią ir įvairiausią kostiumą. Bus lei- džiami ballunai ir kepurės, ir daugiau visokių pamarginimų kokių dar Worcesterį nebuvo. Todel kviečiame visus, kaip se- nus taip ir jaunus atsilankyti ir linksmai praleisti vakarą. Įžan- ga tik 25c ypatai. Kviečiam vi- sus, Rengėjos

Patogi Vieta Gyvent

Išsinuomuoja septynių kamba- rių butas — antrame aukšte su nečiumi centraliniam šildymui ir karštu vandeniu be perstojo. Yra visi patogumai — kieto me- džio grindys, gražus ištaisymas ir t.t. Kreipkitės, 57 South gat- vės — Tel. 3-3558.

NAUJI 1936 PLYMOUTH KARAI

Pranešam, kad šeštadienį, spalio 26-tą, bus nauji 1936 Plymouth Karai. Tą die- ną bus galima pamatyti ir išbandyti kaip šie ateinančių metų karai važiuoja.

KVIEČIAM ATSLILANKYTI

L. & K. MOTOR, INC.

LIETUVNINKAS IR PETKUNAS, Savininkai
5 GRABOWSKI SQ. — WORCESTER, MASS.
TEL. DIAL 2-9041

Šaltas Oras Ateina
Bukit Prisirengę—Pirkit Dabar

KOKSAI Žirniniai \$10.40
Riešutiniai \$12.00
Vidutiniai \$12.00

Anglys Riešutiniai \$13.90
Didesni \$14.15

Mystic
Briquets \$10.90

Apvalainios
Anglys

Domestic Fuels, Inc.

Puikiausios Rušies — Prieina- mos Kainos
641 CAMBRIDGE ST.
Tel. 5-6962

Walter Žerniauskas TAVERN

Lietuviška Uželga
82 HARRISON GATVĒS
Worcester, Mass.

Reikalinga Darbininkė

Reikalinga mergina prie namų ruo- šos darbo, mažoje šeimoje; mo- keštis gera, namai patogūs. Kreip- kitės: Mrs. Siegal, 45 Monroe Ave., Tel. 4-9408 — Worcester, Mass.

Reikalingas Mokinys,

kuris norėtų išsimokyt spau- dos darbo amato. Pageidau- jama, kad jau turėtų šiek tiek prityrimo. Kreipkitės Amerikos Lietuvis adresu— 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Žodis Moterims ir Jų Kliubams

Šiais pastaraisiais laikais man teko pastebėti daug kas laikra- čiuose, kad moterys pradėjo tvirti politinius ir socialinius klubus. Tai yra pagrirtinas daly- kas. Man metas į akis daugiausiai socialiai klubai, kur susirenka visokio amžiaus moterų ir mer- ginų. Jos surengia gana paseki- mus parengimus bet kuriam tikslui, tai tankiai nę pačios ne- žino.

Man metas į akis daugiausiai socialiai klubai, kur susirenka visokio amžiaus moterų ir mer- ginų. Jos surengia gana paseki- mus parengimus bet kuriam tikslui, tai tankiai nę pačios ne- žino.

Lietuviai ir Lietuvaitės! Šian- dien ne viena ir ne vienas išsi- tartiam, kad mes esame nuo pa- žangių tautų atsilikę žmonės, kad mums truksta kultūros. Ir iš dalies tai tiesa. Juk musų tarpe yra lietuvių jaunuolių, kurie namas nuo namo ubagauja beieškodami savo mokslo užbaigimui pagelbos pas savo senus draugus. Šitie lietuviai jaunuoi- liai papasakoja savo gyvenimo istoriją, ir kaip pavyzdžiui pa- duoda faktus, sako, kad nelabo- ji mirtis išplėšė jų tėvą ir mo- tiną, ir kad baigdami gydytojo ar kurlį kitą mokslo šaką ne- teko paramos reikalingiausioje jų mokslo valandoje.

Taip girdint ir matant, metas mintis į galvą, kad pabrėžti ke- letą žodžių ir per spaudą juos paskleisti į plačiąją visuomenę, į mūsų socialius klubus kad ir jie pradėtų tai svarstyti ir ru- pintusi apšvietos reikalais, stengtusi pagelbēt tiems, kurie žengia į mokslą ir nori atsiekt savo tikslą, bet be visuomeninės pagelbos jie tai padaryt neįsten- gia.

Mes tankiai dejuojame, kad musų jaunimas neretai nueina su svetimtaučas. Jie nueina del- to, kad mes nestrupiname. Jie mato pas kitus daugiau kultu- riškumo, daugiau mandagumo, todėl ir mus apleidžia. Mano supratimu moterims turėtų būt šventa pareiga rūpintis jaunuo-

Millbury Furniture COMPANY

Baldai, Kilimai, Naminiai Rakandai

Grunow — Norge — Crosley
ELEKTRINIAI SALDYTUVAI

Glenwood, Queen Atlantic ir Kitų Išdirbysčių PEČIAI

Philco — RCA Victor — Zenith RADIO

Maytag—ABC—Thor—Blackstone SKALBIMO MASINOS

Taipgi Mes Taisome Radio

Geriausios Rušies Baldai už labai žemą kainą — Mokant tuojau arba išsimokėjimui.

TEL. DIAL 2-5936
178-200 Millbury Street
Worcester, Mass.

High-Test Range & FUEL OIL

Millbury St. Coal & Ice COMPANY

Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631

Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIŠKOS KOKSAI IR MELYNIEJI ANGLIAI, MUSU SPECIALIŠKUMAS

Aukštes Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui

JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

"Russian Cleercoal" ANGLYS

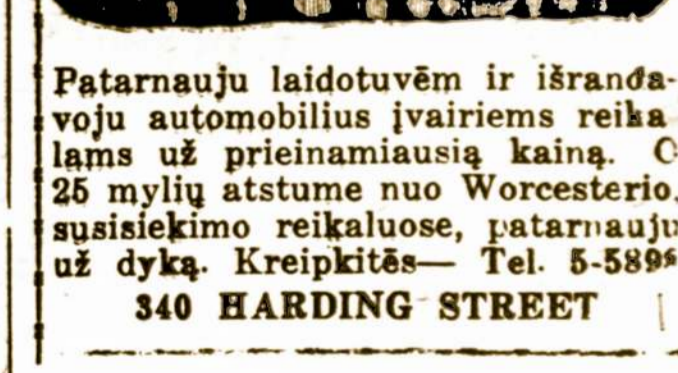
Aukštos šilumos ir Mažiau Bač- kutės Pelenų iš Vieno Tono Pabandykite

Doherty Coal Co.

34 Franklin St.—Worcester, Mass.
Sankrova: 241 Southbridge St.

MOTIEJUS A. CIVINSKAS

Vienintėlis Lietuvis, Graborius Worcesterį

Patarnauju laidotuvėm ir išrand- voju automobiliu įvairiems reika- lams už prieinamiausią kainą. O 26 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898

340 HARDING STREET

lais ir teikt pagelbą tiems, kurie kreipsis į mus.

Kaip jau virš minėjau, pana- šių našlaičių lietuvių tarpe yra užtektinai. Jie sako, kad kitos tautos turi įsisteigę mokslei- viams remt fondus, o lietuvių tokių fondų neturi. (Prie SLA. yra įsteigtas lietuviams moks- leivius šelpť fondas. — Red.). Taigi, lai kiekvienas moterų klubas rimtai apsvarst šį daly- ką netik viename ar kitame mieste, bet ir visur. Stokime pe- tis petį su kultūriniais moterų klubais, tada nereikės aim- nuoti, kad mes atsilikę, kad mums truksta kultūros. Tada neturėsime jokių užmetimų, o jų vietoje susilauksime pagarbos.

Mylinti Apšvieta